శ్రీ వివేకానందస్వామి శతతమ జయంతి ప్రచురణములు

ఆంధ్రపాఠకులకు అమూల్యతరుణము

శ్రీవివేకానంద సంపూర్ణగ్రంథావళి

ప్రతిభోజ్జ్వలులైన ఆంధ్రపండితులచే ఆంధ్రీకరింపబడి 10 సంపుటాలుగా ప్రకటింపబడుతున్నది. ప్రతి సంపుటంలోను దాదాపు 500 పుట లుంటాయి. అసలు ఖరీదు అట్టబైండుసెట్టు రు. 50 లు. కాలికోబైండుసెట్టు రు. 65 లు. పోస్టేజి ప్రత్యేకం.

స్వామిజీసందేశం మాతృదేశభక్తిభరితం ప్రాణప్రదం ఆత్మోత్తేజకరం విశ్వజనీనం. అది సమగ్రంగా ఆంధ్రమహాజనులకు అందడం ఇదే మొదటిసారి. స్వామిజీది దివ్యదృష్టి ఆయన అమోఘ పరిష్కారవిధానం సూచింపని ముఖ్యసమస్య అంటూ లేదు. ఆయన గ్రంథావళిని చదివినవారికి ఉత్సాహమును ఉదాత్తతయున్నూ కలుగక తప్పదు.

ప్రకటనకు ముందే పైకం చెల్లించేవారికి తగ్గింపు ధరలు

అట్టబైండు సెట్టు రూ. 30 లు మాత్రమే. 1962 ఫిబ్రువరి తే 28 ది లోగా రూ. 10 లు చెల్లించి పేరు రిజిస్టరు చేయించుకొని మిగత రూ. 20 లను ఒకటి రెండు వాయిదాలుగా జూన్ తే 30 ది లోగా పంపాలి.

క్యాలికోబైండు సెట్టు రూ. 45 లు మాత్రమే. 1962 ఫిబ్రువరి తే 28 ది లోగా రూ. 15 లు చెల్లించి పేరు రిజిస్టరు చేయించుకొని మిగత రూ. 30 లను ఒకటి రెండు వాయిదాలుగా జూన్ తే 30 ది లోగా పంపాలి.

1962 జూలైకిని 1963 జూలైకిని మధ్యకాలమున గ్రంథములు సరఫరా చేయబడును.

విలాసము : మేనేజరు,

శ్రీ రామకృష్ణ మఠము

మైలాపూరు : : మద్రాసు - 4

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౧౮   ౧౯౬౨, జాన్యువరి; ప్లవ - పుష్యము   సంచిక ౭

విషయసూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

చందాదారులకు

1961 వ సంవత్సరము జూలై నెలనుండియు మా చిట్టాయందు చందాదారుల పట్టీని మార్పుచేసియున్నాము. చందాదారులు (తమ చిరునామాయందు పేరునకు ముందుగల) తమ చందాదారుసంఖ్యను గుర్తించి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములందు ఈ క్రొత్త చందాదారు సంఖ్య నుదాహరింపగలరని కోరుచున్నాము. అట్లు చందాదారుసంఖ్య తెలుపనియెడల ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుటయందు ఆలస్యమును, పొరపాటును జరుగు నవకాశము లేర్పడునని చందాదారులు గుర్తింపగలరని ఆశించుచున్నాము.

ఇట్లు,

ప్రకాశకులు

శ్రీ రామకృష్ణ మఠ ప్రచురణములు

740 పుటలు	శ్రీరామకృష్ణ సూక్తి సుధ (తొలికూర్పు)	రూ. 7/50
496 పుటలు	శ్రీ రామకృష్ణ లీలామృతము (ద్వితీయ ముద్రణము)	రూ. 5/-
144 పుటలు	శ్రీ శారదాదేవి	రూ. 1-25
312 పుటలు	శ్రీ శారదా ప్రసంగములు	రూ. 3-00
540 పుటలు	శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము (సంగ్రహ జీవితసహితము)	రూ. 3-50
432 పుటలు (సాదా) రూ. 3-50	శ్రీవివేకానంద జీవితచరిత్ర (అట్టబైండు)	రూ. 4/-
564 పుటలు	స్వామి - శిష్య సంవాదములు (ప్రథమ ముద్రణము)	రూ. 5/-
344 పుటలు	బ్రహ్మానంద బోధనలు (ప్రథమ ముద్రణము)	రూ. 3-50
330; 324 పుటలు	సందేశతరంగిణి - 2 భాగములు (ఒక్కొక్క భాగము)	రూ. 3/-
402 పుటలు	పారమార్థిక సంభాషణలు	రూ. 3/-
504 పుటలు	శ్రీమద్భగవద్గీత (పంచమ ముద్రణము)	రూ 4/-

జ్ఞానయోగము 4 00 రాజయోగము	2 50	గిరీశచంద్ర 0 75 భక్తిమార్గము	0 50
కర్మయోగము 1 50 భక్తియోగము	1 50	షికాగో నగరోపన్యాసములు	0 50
నారద భక్తి సూత్రములు ...	3/-	గురూపదేశములు 0 50 శ్రీకృష్ణవాణి	0 40
పరతత్త్వప్రసంగము ...	2/-	శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ	0 37
శ్రీ నాగమహాశయుని జీవితచరిత్ర ...	1 25	శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము	0 87
ప్రబోధరత్నాకరము ...	2 25	శ్రీ శారదా సూక్తి నవనీతము	0 40
శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర ...	2/-	నా సంస్కరణ యుద్ధవిధానము	0 87
దేవీమాహాత్మ్యము ...	2/-	నా గురుదేవుడు 0 40 బుద్ధ ఉవాచ	0 87
వివేకానందలేఖావళి (మొదటిభాగము)	1 50	శ్రీరామకృష్ణుడు, వివేకానందస్వామి	0 25
వివేకానందలేఖావళి (రెండవభాగము)	1 75	శ్రీ పరమహంస జీవిత సంగ్రహము.	0 25
శ్రీరామకృష్ణోపనిషత్తు ...	1 25	పరమహంస శ్రీరామకృష్ణుడు ...	0 25
హిందూ మతము ...	1 25	నవీన భారతదేశము ...	0 25
అనుష్ఠాన వేదాంతము ...	1 25	తాపత్రయ చికిత్స ...	0 25
కులము, సంస్కృతి, సామ్యవాదము	1/-	పవహారిబాబా 0 25 ముక్తిమార్గము	0 19
వివేక సూర్యోదయము ...	1 25	సర్వం విష్ణుమయం జగత్ ...	0 19
భారతీయ మహిళ ...	1/-	శ్రీ రామకృష్ణ ఆరాత్రికము	0 12
కఠోపనిషత్తు ...	0 80	శ్రీరామనామసంకీర్తన 0 6 యతిగీతము	0 6
శ్రీ పరమహంస నీతికథారత్నములు	0 75	నామతము 0 3 వి. సింహగర్జనము	0 3

శ్రీ దొడ్డ భాగవతము - మొదటి సంపుటము రూ. 6-50; రెండవ సంపుటము రూ. 5-50;
మూడవ సంపుటము రూ. 7-50 (మూడును ఒకేపరి కొన్నచో: రూ. 18-50)

ఇవియేకాక సంస్కృత, ఆంగ్ల, తమిళ, హిందీ, కన్నడ గ్రంథములు,

వేదాంత కేసరి (ఆంగ్లము) శ్రీ రామకృష్ణ విజయము (తమిళము)

అను మాసపత్రికలును మాయొద్ద దొరకును

అడ్రెసు : **మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4**

‘అఖిలవిభు శరణొందుము, యా క్షణంబ యతనికృప నీకు ననుభావ్య మగును వత్స.’

-శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౧౭ } ౧౯౭౬ - జాన్యువరి :: నల - పుష్యము సంచిక ౧

సౌందర్యలహరి

మూలము : శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు టీక : నే. భ.

చతుర్భి శ్శ్రీకణ్ఠై శ్శివయువతిభిః పఞ్చభి రపి
ప్రభిన్నాభి శ్శమ్భోర్ నవభి రపి మూలప్రకృతిభిః
చతుశ్చత్వారింశ ద్వసుదల కలాశ్ర త్రివలయ
త్రిరేఖాభి స్సార్ధం తవ శరణకోణాః పరిణతాః ॥ ౧౧

శంభోః	శివునినుండి బిందువునుండి	వసుదళ	ఎనిమిది రేకులతోను
ప్రభిన్నాభిః	వేఱైనవగు	కలాశ్ర	పదునాఱు రేకులతోను
శ్రీకణ్ఠైః	శ్రీకంఠ (కోణ) ములు	త్రివలయ	మూడు వృత్తములతోను
చతుర్భిః	నాలుగింటితోను	త్రిరేఖాభిః	మూడు రేఖలతోను
శివయువతిభిః	శక్తి కోణములు	సార్ధం	కూడినవై
పఞ్చభిః అపి	ఐదింటితోను-ఇట్లు	తవశరణ	నీభవనపు (శ్రీచక్రపు)
నవభిః	తొమ్మిది	కోణాః	కోణములు
మూలప్రకృతిభిః	ప్రపంచ మూలకోణముల తోను	చతుశ్చత్వారింశత్	నలువదినాల్గుగా
		పరిణతాః	పరిణమిల్లినవి.

తా॥ నాల్గు శివునివియు ఐదు శక్తివియును గా నున్న తొమ్మిదికోణములతోను, అష్టదళములతోను, షోడశదళములతోను, త్రివృత్తములతోను, భూగృహములు మూటితోను-నీయునికి పట్టు (శ్రీచక్రము) నలువదినాల్గు కోణములు గలదిగా విస్తరిల్లును.

త్వదీయం సౌందర్యం తుహినగిరికన్యే తులయితుం
కవీన్ద్రాః కల్పన్తే కథమపి విరిఞ్చిప్రభృతయః ?
యదాలోకౌత్సుక్యా దమరలలనా యాన్తి మనసా
తపోభి ర్దుష్ప్రాపా మపి గిరిశసాయుజ్యపదవీమ్ ॥ ౧౨

తుహినగిరి కన్యే	ఓ హిమవత్పుత్రీ	ఔత్సుక్యాత్	ఉబలాటము చేత
విరిఞ్చిప్రభృతయః	బ్రహ్మ మున్నగు	అమరలలనాః	వేల్పుమగువలు
కవీన్ద్రాః	కవిశ్రేష్ఠులు	తపోభిః అపి	కృచ్ఛ్రచాంద్రాయణాదుల చేత సైతము
త్వే			
సౌన్దర్యం	చక్కదనమును	దుష్ప్రాపాం	దుర్లభమగు
తులయితుం	సరిపోల్చుటకు	గిరిశ	శివునితోడి
కథం అపి (కథంవా)	ఎట్లు	సాయుజ్య	ఐక్యానుసంధాన
కల్పన్తే	శక్తులగుదురు ?	పదవీం	సరణిని
యత్	ఏచక్కదనమును	మనసా	మనస్సు చేత
ఆలోక	చూచుట చేత గల్గిన	యాన్తి	పొందుదురో.

తా॥ అమ్మా, హైమవతీ, నీచక్కదనమున కొక యుపమానమును చెప్పుటకు కవి శ్రేష్ఠులకు బ్రహ్మాదులకైనను ఎట్లు శక్య మగును? నీ చక్కదనమును జూచినచో దాని ననుభ వింప వలె నను నాత్రము అచ్చరలకు సైతము గల్గును. స్త్రీలను సైతము మోహింపజేయు అంద మమ్మా, నీది! నీ చక్కదనమునకేమో పరమశివు డొక్కడే భోక్త. కావున ఆ యను భవమును గోరిన అచ్చరలు పరమశివునితో తమ్ము మానసికముగ ఐక్య మొందించుకొందురు. తపస్సుల చేతసైతము ప్రాపింపరాని శివైక్యము అచ్చరలకు నీసౌందర్యానుభవాభిలాష చే సిద్ధించుచున్నది.

నరం వర్షీయాంసం నయనవిరసం నర్మసు జడం
త వాపాఙ్గాలోకే పతిత మనుధావన్తి శతశః
గళద్వేణీబన్ధాః కుచకలశవిస్రస్తసిచయా
హఠాత్ త్రుట్యత్ కాఞ్చ్యో విగళితదుకూలా యువతయః ॥ ౧౩

వర్షీయాంసం	అతివృద్ధుడును	ఆలోకే	చూపు (మేర) లో
నయనవిరసం	చూడ వెగటుగొల్పు వాడును (వెగటుగొల్పు చూపుల వాడును),	పతితం	పడ్డవాడును (ఐగు)
		నరం	మనుష్యమాత్రుని (మన్మథునిగా నెంచి-అనుట)
నర్మసు	శృంగారక్రీడలలో	శతశః	నూర్లకొలదిగా
జడం	మొద్దన్నయు (దద్దన్నయు)	యువతయః	యౌవనమందున్న స్త్రీలు (కొమిరెలు)
తవ	నీ		
అపాఙ్గ	కడకన్నుల	గళద్	(తమంతట) విడిపోవుచున్న

వేణీబన్ధాః	కొప్పులుగలవారును	కాఞ్చ్యః	మొలనూళ్లుగలవారును (కావునవే)
కుచకలశ	స్తనకుంభములనుండి		
విస్రస్త	(తమంతట) జాఱుచున్న	విగళిత	జాఱిన
సిచయాః	పైటలుగలవారును	దుకూలాః	కోకలుగలవారును (ఐ)
హఠాత్	ఆకస్మికముగ	అనుధావన్తి	వెంటబడుదురు.
త్రుట్యత్	తెగుచున్న		

తా॥ అమ్మా, మానవుడు ఎంతవృద్ధుడుకానీ, కురూపికానీ, నీ కడకంటిచూపునకు గుఱి యగునేని, ఆ చూపు అతనిని మన్మథసుందరునిగా నొనర్చును. యువతులు నూర్ల కొలదిగా అతనిపొందు గోరి ఆత్రముతో వెంటబడుదురు. లజ్జ నతిక్రమించిన కామోన్మత్తావస్థలో నున్న ఆయువతులకు వారికి తెలియక కొప్పులు విడిపోవును, పైటలు జాఱును, మొలనూళ్లు తెగును, కోకలు ఊడును. అంతటి సౌందర్యము నతని కిచ్చు మహిమ నీ కడకంటిచూపునకే ఉండగా, ఇక నీ సౌందర్యమహిమ ఎట్టిదో తెలిసికొన శక్యమగునా ?

క్షితౌ షట్పఞ్చాశద్, ద్విసమధికపఞ్చాశ దుదకే,
హుతాశే ద్వాషష్టి, శ్చతురధికపఞ్చాశ దనిలే,
దివి ద్విఃషట్త్రింశ, న్మనసి చ చతుఃషష్టి — రితి యే
మయూఖా స్తేషా మ ప్యుపరి తవ పాదామ్బుజయుగమ్ ॥ ౧౪

క్షితౌ	భూతత్త్వాత్మకమగు మూలాధారచక్రమున	దివి	ఆకాశతత్త్వాత్మకమగు విశుద్ధిచక్రమున
షట్పఞ్చాశత్	ఏబదియాఱును ;	ద్విఃషట్త్రిం	36×2 డెబ్బదిరెండును
ఉదకే	జలతత్త్వాత్మకమగు మణిపూరకచక్రమున	మనసిచ	మనస్తత్త్వాత్మకమగు ఆజ్ఞాచక్రమున
ద్విసమధికపఞ్చాశే	ఏబదిరెండును ;	చతుష్షష్టిః	అఱువదినాల్గును
హుతాశే	అగ్నితత్త్వాత్మకమగు స్వాధిష్ఠానచక్రమున	ఇతి	ఈ లెక్కగా
		యేమయూఖాః	ఏ కిరణములు గలవో
ద్వాషష్టిః	అఱువదిరెండును ;	తేషాం అపి	వానికిని
అనిలే	వాయుతత్త్వాత్మకమగు అనాహతచక్రమున	ఉపరి	పైని
		తవ	నీ
చతురధికపఞ్చాశత్	ఏబదినాలును	పాదామ్బుజయుగమ్ (విద్యతే)	అడుగుదామరల జంట (ఉన్నది).

తా॥ భూతత్త్వాత్మక మగు మూలాధారచక్రపు కిరణములు 56 ; జలతత్త్వాత్మకమగు మణిపూర చక్రపు కిరణములు 52 ; ఈ రెండు చక్రములలో కలిసి ఉన్న 108 కిరణములును రుద్రునివి. అగ్నితత్త్వాత్మకమగు స్వాధిష్ఠానచక్రపు కిరణములు 62 ; వాయుతత్త్వాత్మక మగు

అనాహతచక్రపు కిరణములు 54 ; ఈ రెండు చక్రాలలో కలిసి ఉన్న కిరణములు 116 ను సూర్యునివి. ఆకాశతత్త్వాత్మకమగు విశుద్ధిచక్రపు కిరణాలు 72 ; మనస్తత్త్వాత్మకమగు ఆజ్ఞా చక్రపు కిరణములు 64 ; ఈ రెండు చక్రాలలో కలిసి ఉన్న కిరణములు మొత్తము 136 ను చంద్రునివి. ఈ కిరణములు మొత్తము మున్నూట అఱువదింటికిని పైనున్న సహస్రారకమలమున అమ్మా నీ పాదయుగళి ఉన్నది.

శరజ్జ్యోత్స్నా శుద్ధాం శశియుతజటాజూట మకుటాం
వర త్రాసత్రాణ స్ఫటిక ఘటికా పుస్తక కరామ్
సకృన్న త్వా నత్వా కథ మివ సతాం సంనిదధతే
మధు-క్షీర-ద్రాక్షా-మధురిమ ధురీణాః ఫణితయః ॥ ౧౫

శరజ్	శరత్కాలపు	త్వా	నిన్ను
జ్యోత్స్నా	వెన్నెలవలె	సకృత్	ఒక్కసారి
శుద్ధాం	ధవళకాంతిగలదానవును	నత్వా	మ్రొక్కి (న)
శశి	నెలవంకతో	సతాం	కవీశ్వరులకు
యుత	కూడుకొన్న	మధు (మధురిమ)	తేనె (తీపియందును)
జటాజూట	జడలగమియే	క్షీర (మధురిమ)	పాల (తీపియందును)
మకుటాం	కిరీటముగాగల దానవును	ద్రాక్షా	ద్రాక్షల
వర	వరదాన ముద్రను	మధురిమ	తీపియందును
త్రాసత్రాణ	అభయదాన ముద్రను	ధురీణాః	ధురంధరములగు (అగ్రగణ్యములగు)
స్ఫటికఘటికా	పటికపు పానపాత్రను	ఫణితయః	వాగ్వైఖరులు
పుస్తక	పుస్తకమును (విద్యాముద్రను) దాల్చిన	కథంఇవ	ఎటువలె
కరామ్	హస్తములుగల దానవును అగు	నసంనిదధతే	సాన్నిధ్యమునర్పకుండును (సిద్ధింపకుండును)

తా॥ మేనియందు శరత్కాలపు వెన్నెలను బోలిన ధవళకాంతియు, జడలగమిపైని చంద్రకళావతంసమును, చేతులందు వరదానముద్రయు అభయదానముద్రయు పటికపుపాత్రయు పుస్తకమును గల నీకు కవీశ్వరులు ఒక్కసారి నమస్కరించిన చాలును — వారికి తియ్యదనములో తేనెను పాలను ద్రాక్షలను మించిన వాగ్వైఖరులు తప్పక సిద్ధించును. శ్లోకమందలి వాక్యమును 'ఒక్కసారి మ్రొక్కనవారికి......వాగ్వైఖరులు ఎట్లు సిద్ధింపకుండును' అనియు '....మ్రొక్కనివారికి......ఎట్లు సిద్ధించు' ననియు రెండురీతులుగా వ్యాఖ్యాతలు అన్వయించి యున్నారు.

శ్రీ వివేకానందస్వామి 'త్యాగ' సందేశము

శ్రీమచ్ఛుద్ధసత్త్వానందస్వామి సంకలితము

మహాత్యాగమూలముసగాని మహా కార్యములు సాధింపబడవు.

*　*　*

విశ్వహిత మనెడు ఒక్క మహాలక్ష్యమును సాధించుకొనుటకు అవసరమగునేని సర్వమును పరిత్యజింపవలెను.

*　*　*

ఇతరులకు మోక్షము లభింపజేయుటకై నీవు నరకమునకు పోవుట ఆవశ్యకమైనచో పొమ్ము. 'నాయొక్కని మోక్షము' అనదగినది లోకమున లేనేలేదు.

సర్వమును ఇతరులకై పరిత్యజించు వానికే మోక్షము దక్కునది. "నా మోక్షము", "నా మోక్షము" అని శ్రేయంబవర్లు తపించి వాపోవువారు తమ ప్రస్తుత శ్రేయమును భావి శ్రేయమునుకూడ నాశిలజేసికొని త్రిమ్మరుచుందురు. నేనిది యెన్నియోసార్లు ప్రత్యక్షముగా చూచిన విషయము.

ప్రతిఫలము నెన్నడుగాని అడుగ వలదు, అపేక్షింపవలదు. నీవు ఇచ్చి వేయగల సర్వస్వమును ఇచ్చివేయుచుండుము. అది నీకు మరలవచ్చును — కాని ఆ తలంపు నిప్పుడు పెట్టుకోవలదు. అది అధికమయి — వేయిరెటయి మరలవచ్చును. కాని దృష్టి దానిపై నుండరాదు. ఇచ్చుశక్తి నీకు కలదు — కావున ఇమ్ము. అంతయే.

*　*　*

దాతృత్వమును మించిన ధర్మము లేదు. పుచ్చుకొని చేతిని వెనుకకు లాగుకొనువాడు మానవులలో అధమాధముడు. ఇచ్చుటకై చేయిచాచువాడు మానవులలో ఉత్తమోత్తముడు. ఎప్పుడును ఇచ్చుచుండుటకే చేయి కల్పింపబడినది. నీయొద్ద మిగిలియున్న పిడికెడు అన్నమునుకూడ పెట్టివేయుము. నీవు పస్తుపడి యుండవలసివచ్చినను సరే. మఱియొకరికి పెట్టి నీవు పస్తుండి మరణించితివేని, నీ కా క్షణము ననే ముక్తి లభించును. ఆ క్షణముననే నీవు పరిపూర్ణుడవగుదువు, భగవంతుడవగుదువు.

*　*　*

కీర్తి యెవనికి కావలెను ? అది తుచ్ఛము, దాని ప్రసక్తియే పెట్టుకొనకుము. అన్నాతురులై మాడుచున్న వారి యాకలితీర్చు యత్నమున పేరుప్రతిష్ఠలు, ఆస్తిపాస్తులు మున్నగున వన్నియు నశించినను — నీవు ధన్యుడవు, నీ ధన్యత గణనాతీతము. (పారమార్థిక)విజయము చేకూర్చునది హృదయము (ప్రేమ), మెదడు (బుద్ధి) కాదు. శాస్త్రములు, పాండిత్యము, యోగము, ధ్యానము, జ్ఞానతేజోదయము ఇవన్నియు ప్రేమతో పోల్చిచూచినయెడల తుచ్ఛములు, తృణప్రాయములు.

*　*　*

హిందూదేశమున కిప్పుడు కనీస మొక వేయిమంది శ్రేష్ఠాయపు పురుషుల ఆహుతి కావలసియున్నది. "పురుషుల" అని జ్ఞప్తి పెట్టుకొనుము : "పశువుల," కాదు సుమా!

*　*　*

ధనికులయెడ గురుత్వము చూప నారంభించినచో మతశాఖలకు పతనము ప్రారంభమైనట్లే.

త్యాగమే ప్రధానవిషయము — మనః పూర్తిగా ఇతరులకై పాటుపడుట త్యాగికి కాని సాధ్యముకాదు. సర్వజనులను సమదృష్టితో చూచువాడే త్యాగి — అగుచో ఇతరులకన్న నీ ఆలుబిడ్డలు స్వకీయు లన్నభావము నీకేల కలదు? నారాయణుడే నిఱుపేద యాచకరూపమున నీ వాకిటి గడపయొద్దనే ఆకలిచే చచ్చుచున్నాడే! వాని కేమియు పెట్టక నీ యాలుబిడ్డలను మాత్రము షడ్రసోపేతభోజ్యములతో తృప్తిపఱతువా? ఎంత ఘోరకృత్యము అది!

* * *

స్వార్థపరమైన దంతయు నీతిబాహ్యము, అస్వార్థమైనది నైతికము.

* * *

మన మెల్లరమును లోకమునకు ఋణపడియున్నా మనియు, లోకము మన కేమియు ఋణపడి యుండలేదనియు, మనము జ్ఞప్తిపెట్టుకోవలెను. లోకహితార్థము ఏమేనియు చేయు నవకాశము లభ్యమగుట మన మహాభాగ్యము. లోకమునకు తోడ్పడుటలో మనము నిజముగా తోడ్పడునది మనకే.

* * *

ఉన్నతుడనని భావించి, నాలుగు కానులు తీసి "ఇందరా అబ్బీ!" అని అనబోకుము. అందుకుమాఱు, ఆ "అబ్బి" అచట నున్నందుకు కృతజ్ఞుడవై యుండుము. అతనికి ఇచ్చుటవలన ఉపకారము నీకే కలిగినదని తెలిసికొనుము. పుచ్చుకొనువాడు కాడు ధన్యుడు, ఇచ్చువాడు.

అస్వార్థతయే ఎక్కువ ఫలప్రదము. కాని దాని నభ్యసించుటకు వలయు ఓర్పు మానవులకు లేదు.

మహత్త్వము కలిగియుండుము. త్యాగము లేనిదే ఏ మహాకార్యమును సాధించుటశక్యము కాదు. ఈ జగత్తును సృజించుటకై ఆ పరమపురుషుడే ఆత్మత్యాగ మొనర్చుకొనెను. మీ భోగములను, మీ సుఖములను, మీ పేరుప్రతిష్ఠలను, మీ పదవులను — మీ ప్రాణముల నైనను — సమర్పించి, మానవకళేబరముల గొలుసులతో నొక వంతెనను నిర్మింపుడు. ఆ వంతెనమీదుగా కోటానుకోట్లు సంసారసాగరమును దాటుదురుగాక! అనుకూల శక్తుల నన్నిటి నొకటిగా కూర్పుడు. అందులో మీ కే జెండా ననుసరించినను ఫరవాలేదు. మీ జెండా రంగు పచ్చనా, నీలమా, ఎఱుపా అని చూడవలదు. రంగుల నన్నిటిని మిశ్రమొనర్చి మహోజ్జ్వలశ్వేతవర్ణమును—ప్రేమశ్వేతవర్ణము — కల్పింపుడు. కార్యాచరణమే మనవంతు. ఫలప్ర కి మన కేల?

* * *

లోకమున ఇచ్చువాడవుగ నుండుటే నీపని. సర్వమును ఇచ్చి వేయుము. ప్రతిఫలము నపేక్షింపకుము. ప్రేమ నిమ్ము, తోడ్పాటునిమ్ము, సేవ నిమ్ము, నీ వీయగలిగిన అత్యల్పవస్తువును కూడ నిమ్ము, కాని బదులుకు బదులుగా మాత్రము కాదు ఎట్టి షరత్తులను నీవు విధింపకుము ఎట్టి షరత్తులును నీకు విధింపబడవు. స్వేచ్ఛగా, కేవలము మన ఉదార స్వభావమూలముననే — భగవంతుడు మన కొసగు తెఱగున—ఇచ్చుచుందుముగాక!

భారత దేశసమస్యలు - శ్రీవివేకానందస్వామి

[సంపాదకీయము]

పందొమ్మిదవ శతాబ్దమునుండియు భారతదేశపు భాగముల కన్నిటికిని రైలు రేడియో టెలిగ్రాఫు (తంతివార్త)ల మూలమున సన్నిహితత్వ మేర్పడినది. భారతదేశమున సర్వప్రాంతీయులును సులభముగ అందుబాటులో ఉన్న పత్రికలద్వారా తమ అభిప్రాయాలను ఒకరికొకరు ప్రకటింపగల్గినారు. తత్ఫలితముగా దేశములో ఉన్న సమస్యలు ఎంత పెద్దవో ఎంత సంకీర్ణములో ఎన్ని రకాలవో ప్రజలకు తెలిసివచ్చి, వారు ఎక్కువగా క్షోభిల్లిపోజొచ్చినారు. స్థితిగతులు తీసికట్టగుచున్నవనియు, అన్ని రంగములలో సంస్కార మావశ్యకమై ఉన్నదనియు అందఱు ఏకగ్రీవముగ అంగీకరించినారు. సాంఘికరంగములోనేమి ఆర్థికరంగములోనేమి విద్యారంగములోనేమి రాజకీయరంగములోనేమి ప్రశంసనీయములైన, పెక్కు సంస్కారప్రణాళికలను ప్రముఖులు ఉత్సాహముతోను తత్పరతతోను పన్నాగించినారు. కాని ఆ ప్రణాళికలు మంచివే ఐనప్పటికిని ఎక్కువ సాధకములు కాబోవు అని తోచినది.

అందుకు మొదటి కారణమిది—కావలసిన వానిని నిర్మించు పట్టింపుకంటె ఉన్నదానిని నిర్మూలించుపట్టింపే సంస్కర్తలలో హెచ్చిపోయినది. కాని తాత్కాలిక భారతదేశ పరిస్థితులను బట్టి చూచినచో ఇది ఆశ్చర్యకరము కాదు. దేశము అతిప్రాచీనము, దీని నాగరకతయు సంస్కృతియు అత్యంతప్రాచీనములు. ఇది పేదఱికమునకును దాస్యమునకును వానివలన గల్గు సకలానర్థములకును గుఱియైనది. అదే సమయమున ఎట్టయెదుట విజయగర్వితులగు పాశ్చాత్యుల నాగరకత (ఐహికపరత) జాజ్వల్యమానముగ పొడగట్టినది. దాని వెలితళుకులు వీరికి నోరూరించినవే కాని దాని సరుకును పునాదులను సంశయించు అవకాశమైనను వీరికి లేదాయె. తమ ప్రాతదారిని విడిచిపెట్టి సరిక్రొత్త దారిని త్రొక్కవలె నని, నైతికాధ్యాత్మికనియమావళిని త్రోసిరాజని భోగభాగ్యోజ్జ్వల్యమహితమైన విశృంఖలమార్గమున ముందునకు ఉరవడింతమని—చాపల్యము అని వారఁ మాయెను.

రెండవకారణ మిది — శ్రీవివేకానందస్వామి దేశీయాంతర్దేశీయరంగమున అడుగిడుటకు పూర్వము అప్పటి భారతదేశపుచిక్కులను పరామర్శించినవారెవరును వానిని ప్రాచీన భారతదేశచరిత్రములోని వాని మూలములను బట్టి పరిశీలింప లేదు. భవిష్యత్కాలమున ప్రపంచదేశాల మధ్య భారతదేశస్థానమును ఊహించి చూచినవారును లేరు. ఆత్మ ఏకము అనుట వేదాంతసత్యము. ఇది భారతదేశమునకొకప్పుడు తెలిసియుండినది కాని పిమ్మట విస్మృతమైనది. ఈ సత్యమును గుర్తించి తీరవలసినట్లుగా పరిస్థితులు యావత్ప్రపంచదేశాలను ఇప్పుడు నిర్బంధించుచున్నవి. రెండు

ప్రపంచమహాసంగ్రామాలకును ఏబది సంవత్సరములకు పూర్వమే దివ్యదృష్టి సర్వజ్ఞత్వములతో శ్రీవివేకానందస్వామి ఈలాగు చెప్పెను —"ప్రపంచములో ఒక్క అణువు కదలినను అది తనతో లోకమునంతటిని ఈడ్చుకొని పోవును. యావత్ప్రపంచమును కూడదీసికొననిదే ఏ అభివృద్ధియు కలుగదు. ఏసమస్యను కాని జాతీయ దేశీయసంకుచితదృష్టితో పరిష్కరింప లేము. ప్రతి ఆశయమును ప్రతి అభిలాషయు యావత్ప్రపంచమును తనలో ఇముడ్చుకోగలంతగా, విశ్వమానవతతినిమాత్రమే కాదు సర్వప్రాణికోటిని తనలో ఇముడ్చుకోగలంతగా విశాలతను విరివిని చెంద వలెను." (కంప్లీట్వర్క్సు III పు. 269).

శ్రీవివేకానందస్వామికి మునుపటి సంస్కర్తలకు పెక్కండ్రకు ఉద్దేశములు మంచివే ఉండినప్పటికిని, అందుకు వలసిన పరిజ్ఞానమును దృక్పథమును లేకపోవుటచే, వారి ప్రణాళికలు అసమగ్రములును లోతులేనివియు కాక తప్పదాయె. భారతదేశసమస్యలనుగూర్చిన శ్రీస్వామిజిభావములును వాని పరిష్కారమునకు ఆయన చూపిన దారులును అపూర్వములు, ఆశ్చర్యకరములు. భారతదేశసమస్య భారతదేశమునకే సంబంధించినది కావున, ఆ సమస్యను చర్చించుటకు ముందు 'భారతదేశ మన నెట్టిది' అను ప్రశ్న ప్రసక్తించును. ఈప్రశ్నకే జవాబు అనతగినట్లుగాను చక్కగాను తీర్మానముగాను శ్రీస్వామిజి ఈలాగు చెప్పినారు— "భారతదేశము శిథిలమైపడిపోయిన బ్రహ్మాండమైన ఒకకట్టడము వంటిది. కావున మొదటిసారి చూచినప్పుడు ఆసపాటు ఇంచుకయు ఉండదు......కాని నిదానించి పరిశీలింపుము, అప్పుడు దానికి మఱుగుననున్న సంగతి కననగును. తనలో ఉన్న సత్యము, సూత్రము, లక్ష్యము చెడకున్నంతవఱకు పడిపోకున్నంతవఱకు, మానవుడు మరణింపడు. తెప్పరిల్లి బ్రతుకుదను ఆసపాటు కలదు. నీ కోటును ఇరువది సార్లు దొంగిలించినను, నీవు చేగి యుండవు. నీ వాక క్రొత్తకోటును కట్టించుకోగలవు..... ఒక సంపన్నుని సొమ్ము కొల్లపోయినంత మాత్రముచేత అతని ప్రాణశక్తికి క్షితి లేదు. అది అతనికి మరణము కాదు. అతడు అటుతర్వాతకూడ జీవించియే యుండును. (కంప్లీట్వర్క్సు VIII-73). ఐహికసంపద కాని రాజ్యాధికారము కాని భారతదేశమునకు లక్ష్యము కాదు. ఆధ్యాత్మికధర్మమే భారతదేశ లక్ష్యము అని చెప్పి ఆయన ఇంకనుఇట్లన్నాడు —"హిందువు ఆధ్యాత్మికధర్మానుగుణముగనే త్రాగును, ఆధ్యాత్మికధర్మానుగుణముగనే నిద్రించును ఆధ్యాత్మికధర్మానుగుణముగనే నడచును, ఆధ్యాత్మికధర్మానుగుణముగనే పెండ్లాడును, ఆధ్యాత్మికధర్మానుగుణముగనే కొల్లగొట్టును.....కావున భారతజాతికి ఆధ్యాత్మికధర్మమే జీవ మనియు, అదే జీవితకార్యక్రమ మనియు తేలుచున్నది" (కంప్లీట్వర్క్సు VIII-74).

భారతదేశపతనమునకు కారణమేమి? వర్ణవ్యవస్థ కాదు, బాల్యవివాహములు కావు, ఏ సంఘదురాచారదుష్ఫలితమును కాదు ; మన దృక్పథమును కార్యరంగమును సంకుచితమొనర్చుకొనుటే మన పతనమునకు కారణమని శ్రీవివేకానందస్వామియభిప్రాయము. విభజించి పరిశీలించు శాస్త్రాలకు భారతదేశమే పుట్టినిల్లు ఐనప్పటికిని, ఆ విభజనప్రజ్ఞ, కాలక్రమ

మున మితిమీరాటి పోయినదనియు, అందులో జీవమును శక్తియు చచ్చినవనియు, ఆ ప్రజ్ఞ క్షుద్రమును వివేకరహితమునైన దనియు స్వామిజి పల్కినాడు. ఈ విషయమునే వివరించుచు ఆయన కళలోను సంగీతమందును మతధర్మ మందును పాటిల్లిన క్షీణదశను ఉదాహరించి నాడు "కళలో భావవైశాల్యము లేదు. భావోదాత్తత లేదు, అంగములకు ఒద్దికపొందికలు లేవు. అభిరుచియంతయు వన్నెలమీదను పై తళుకుల మీదనే" "స్వరముల గందరగోళ మును మది చెడగొట్టు మలుపులునే ఆధునిక సంగీతము, ప్రాచీనసంస్కృత సంగీతములో నున్న హృదయము సుబ్రాతలూపు భావము లిందు లేవు. ఏ స్వరమునకును దాని ప్రత్యేకత లేదు, అద్భుతశ్రావ్యత లేదు". (కంప్లీట్వర్క్స III-270).

స్వాతంత్ర్యమును స్వప్రజ్ఞయు లేకపోవుటయు బాహ్యాడంబరములపైని అభిరతియు ఆధ్యాత్మికరంగములోనికి గూడ చొచ్చుకొన్నవి. ప్రాచీన మహర్షులు నామరూపాతీత మగు బ్రహ్మము ననుసంధించి విశ్వాత్మతో ఐక్యసిద్ధి కాంచగా, నవ్యమహర్షులు "అన్న పానములనుగూర్చి, ఏ చేతితో నీరు త్రాగవలెను, ఎవరిని అంట వచ్చును, ఈ నియమాలను ఉల్లంఘించినందుకు ప్రాయశ్చిత్తములేవి" అను విషయములనుగూర్చి చర్చించుచున్నారు. ప్రాచీనుల పరమపురుషార్థపరత అట్లుండినది! నేటి పతన మిట్లున్నది!! కోపములోను ఎత్తిపొడుపుగాను స్వామిజి ఒకసారి "దేవుడు పైని స్వర్గమునందో, క్రింద మానవుని డెందమందో ఉండెడివాడు. ఇప్పుడాయన ఉండునది, వంటింట్లలోను వంటపాత్రలలోను" అన్నారు. విస్తరిల్లవలె, వెలికేగవలె, కలిసిపోవలె, విశ్వైక్యమును గడింపవలె-అనునవి మన మునుపటి లక్ష్యాలు. కాని మన శాస్త్రసిద్ధాంతాలకు విప్రతిపన్నముగా, మనము నానాటికి సంకుచిత బుద్ధుల మగుచున్నాము, ఇతరులనుండి మనలను చీలదీసికొనుచున్నాము. (III-271-2).

సంకుచితత్వపు జాడ యైనను సరే శ్రీ స్వామిజియొద్దలేదు. విశ్వమానవకోటిని తనలో ఇముడ్చుకొన్నప్రేమ ఆయనది. అఖండభూమండలమును తన కుటుంబముగ భావించు ఉదార చరితుడు ఆయన. కాని కడపటివఱకు భారత దేశమునం దొక ప్రత్యేకభక్తి ఆయనకుండెను. దేశదుఃస్థితిని చక్కగా గుర్తెఱిగి దేశమును దేశీయులను ఉద్ధరించుటకు దారులను ఉపాయాలను ఆయన సదా ఆలోచించుచుండెడివాడు, ఉద్ధరణకార్యక్రమములో చిన్న చిక్కులను ఆయన ఎన్నడును అలక్ష్యపెట్టలేదు. ఆయన వాక్కులు — "భారతదేశసమస్యలు అన్యదేశసమస్యలకంటె ఎక్కువ క్లిష్టములు, ప్రబలతరములు. 'ఒక దేశ (ప్రజానీక)మును రూపొందించుటలో జాతి - మతము - భాష - పరిపాలనము (గవర్నమెంటు) మున్నగున వన్నియు చేరును......మన దేశములోనికా, ఆర్యులు వచ్చినారు, ద్రావిడులు వచ్చినారు, తార్తారులు వచ్చినారు, తురుష్కులు వచ్చినారు, మొగలాయీలు వచ్చినారు, యూరోపువారు వచ్చినారు, - ఇంతేల, ప్రపంచములోని అన్ని దేశాలవారును భారతదేశముతో రక్తసంబంధమును కలుపుకొన్నారన వచ్చు. ఇక మన దేశములో ఉన్న భాషలను చూతు మేని ఆశ్చర్యకరమైన వైవిధ్యము కన నగును. ప్రాచ్యుల ఆచారవ్యవహారాలకు ప్రతీచ్యుల

ఆచారవ్యవహారాలకు ఉన్నంత భేదము తమ పరస్పరాచారవ్యవహారాలలో గల జాతులు భారతదేశమున నున్నారు''. (కంప్లీట్వర్క్సు III-286 పుట).

యూరోపియ దేశాలలో ఒద్దికకును పొందికకును మూలములు రాజకీయభావము లనియు, భారతదేశీయులలో ఒద్దికను పొందికను సమకూర్చ గల అమోఘశక్తివంతములు ఆధ్యాత్మికాశయము లనియు స్వామిజిదృఢవిశ్వాసము. ''ఆసియాలో, ముఖ్యముగా భారతదేశములో, జాతిచిక్కులును భాషచిక్కులును సాంఘికపు చిక్కులును అన్నిచిక్కులును మతమునకున్న ఏకీకరణశక్తిలో లయించి పోవుచుండుట మనకు ప్రత్యక్షము'' అన్నాడు స్వామిజి. కావున భావిభారతమును రూపొందించుటకు ప్రథమావశ్యకమైన దేది అనగా 'మతైక్యము', అని శ్రీవివేకానందస్వామియభిప్రాయము. ఈ దేశమున నిలుకడ గల సంస్కారము కేవలయు ననిన అందుకు సాధ్యమైన ఏకైకోపాయమును అత్యంతప్రధానమైనదియుమతైక్యసంపాదనమే. ఇందుల నిజమునకు ఉత్తరమువారమైన మనమే సాక్ష్యము. దేశస్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు పూనుకొన్న గాంధిమహాత్ముడు ఆ ఉద్యమమునకు ఆధ్యాత్మికాదర్శమును మూలముగ జేసినప్పుడే యావద్భారతీయులు ఏకగ్రీవముగ దానిననుసరించిరి. ''మన జీవరక్తము పారమార్థికపరతయే. దానిపాఱుదల సరళముగను స్వచ్ఛముగను ప్రబలముగను అమోఘముగను ఉన్నంతవఱకు అంతయు బాగుండును. ఆరక్తము శుద్ధముగ నున్నంతవఱకును రాజకీయ సాంఘికాదు లయిన యే మైహికపు లోటుపాట్లు ఏర్పడినను అవి చక్కబడుచుండును....అదే మన దేశీయజీవిత ప్రవాహము. దానిని అనుసరింపుడు, అది మిమ్ము ఉజ్జ్వలపదవి నెక్కించును. దానిని వదలుకొంటిరా, అంతరించి పోవుదురు'' — అన్నాడు స్వామిజి. (కంప్లీట్వర్క్సు III-288).

తన సమకాలికులగు ఇతరు లనుసరించిన పద్ధతి కంటె ఈ పద్ధతి పూర్తిగా భిన్నమైనది. భారతదేశమునకు ఏది ఆత్మయో దానిని మనకు ఆయన ప్రత్యక్ష మొనర్చినాడు. మాతృదేశమునకు ఆయన చేసిన సేవలలో అగ్రగణ్యములలో ఇదొకటి. ఆయన వాణి ఉత్సాహప్రదము, శక్తివంతము; ఆయన తన యభిప్రాయములను ఆత్మవిశ్వాసముతోను అత్యంతస్పష్టతతోను తెల్పెడివాడు. ఇది భారతీయుల చిత్తమున తిరముగ నాటుకొన్నది. రామకృష్ణోద్యమ నిర్వాహకులు తెలిసి బుద్ధిపూర్వకముగనే ఆయన ననుసరింతురు. వారే కాక చిన్నవియు పెద్దవియు అగు పెక్కు ఇతరోద్యమములవారు అబుద్ధిపూర్వకముగా ఆయన యభిప్రాయములనే అనుసరించుచున్నారు. భారతదేశైక్యమునుగూర్చి చెప్పు సందర్భమున స్వామిజి జీవితచరిత్రకారుడైన రోమైరోలా ''భారతదేశైక్యమును ఋజువుపఱచుటే కాక, ఉజ్జ్వలప్రబోధముచే దానిని భారతీయుల డెందముల హత్తుకొలిపినాడనుటే స్వామిజి ఘనత. ... భారతదేశభవిష్యత్తును ఆయన మార్చివేసినాడు, ఆయన ఉపదేశవాక్కులు విశ్వమంతట మాఱుమ్రోగినవి'' (కంప్లీట్వర్క్సు.పుట 314) అన్నాడు.

శ్రీవివేకానందస్వామి ప్రతిపాదించిన 'మతైక్యము'నకు 'మతాంతరులను మన మత

ములోనికి త్రిప్పుట' అని అర్థము కాదు. అట్టి తలంపు అతని ప్రకృతికే విరుద్ధము, శ్రీరామకృష్ణుని ఉపదేశములకు విరుద్ధము. దానికి నేటి రామకృష్ణ-వివేకానందుల 'మతప్రత్యయవిద్య' (రిలిజియస్ ఇడియాలజీ) లోనే స్థానము లేదు. అన్ని మతములును శ్రీరామకృష్ణుని హృదయమునకు సమానముగ ప్రియములే. 'అంగీకారము' 'కలుపుకోలు' అనునవి శ్రీ వివేకానంద స్వామికి సంకేతపదాలు. భవిష్యత్కాలమున మానవతతికి ఆధ్యాత్మికవిముక్తిమార్గ మిదే. 'మతము లొకదానితో నొకటి ఒద్దికకలవై ఉండవలెనే కాని అవి తమకు ప్రత్యేకదైవాదర్శవిభేదము లున్నంతమాత్రముచేత ఒకదాని నొకటి ద్వేషించునవై ఉండరాదు. స్వామిజి యభిప్రాయమున 'సహనము' అను పదము సైతము అవమానప్రదము అకీర్తికరము. ''క్రైస్తవుడు హిందువుగనో బౌద్ధుడుగనో మార్పొంద నక్కఱలేదు. హిందువుగాని బౌద్ధుడుగాని క్రైస్తవుడుగ మార్పొంద నక్కఱలేదు. కాని ఉపాదేయమైన సారమును ఒకరొకరినుండి గ్రహించుచునే తన ప్రత్యేకతను నిలుపుకొనవలె'' నని స్వామి స్పష్టముగ చెప్పినాడు.

కావున శ్రీవివేకానందుని యభిప్రాయమున భారతదేశసమస్య ముఖ్యముగా ఆధ్యాత్మిక మైనది. సౌకర్యమునకు దానిని బాహ్యసమస్య అంతస్సమస్య అను రెండు శీర్షికల క్రింద విభజింప వచ్చును.

స్వామిజి అవతరించుటకు పూర్వము 'వెలుపలి సమస్య' యొకటి ఉన్న జాడయే భారతీయులెఱుగరు. కావున దానిగూర్చిన స్వామిప్రతిపాదనమును అందులకు స్వామి చెప్పిన పరిష్కారమును తక్కిన అన్నింటికంటె స్వాతంత్ర్యోజ్జ్వలములై యున్నవి. 'మనము తక్కువవారము' అను నొక భ్రాంతి భారతీయులను ప్రబలముగ ఆవరించినది. అన్యదేశీయులతోడి సంపర్కముచే తమ కేమి చేటు వాటిల్లునో అను నొక భీతి వారి కెడతెంపులేనిదై గల్గెను. కావున అందఱికిని తాము దవ్వుగ నుండుటే వారికి ప్రియ మాయెను. కాని స్వామి ''బ్రతుకగోరిన ప్రతిదేశీయులును అన్యదేశీయులకు తామును ఇచ్చువారుగ ఉండవలె'' నని చెప్పెను. (కంప్లీట్వర్క్స్, పుట 273). భారతీయుల విషయమును అంతే అన్నా డాయన.

పందొమ్మిదవ శతాబ్దమునుండి భారతీయులు బిచ్చగాండ్రవలె పాశ్చాత్యులయొద్ద నుండి నవీనశాస్త్రసాంకేతికజ్ఞానమును యాచించుచున్నారు. అందులకు బదులుగ వారికి తామేమియు ఈయకున్నారు. తమ ప్రాచీననాగరకతాసంస్కృతీనిధానమునుగూర్చి చెప్పుకోవలసివచ్చినప్పుడు వారు ఏదో క్షమాపణ చెప్పుకొనువారివలె ప్రసంగించుచుందురు. తన సూక్తిచేతను ఆదర్శప్రవర్తనచేతను స్వామి ఈ తలక్రిందు పరిస్థితిని చక్కబెట్టెను. ఆయన పల్కులు : ''అన్యదేశీయులకు భారతీయులొసంగునది మతము, వేదాంతము, వివేకము, పారమార్థికపరత.'' ''సరళభాషలో చెప్పుచున్నాను వినుడు—ఒరులకై మీ రేమి చేయుదురో అదే మీ కార్యములలో ఘనమైనది. ...నేను అమెరికాకును ఇంగ్లండునకును పోయివచ్చితిని కదా. అట్లు పోయివచ్చినందున మన దేశమున ఏ ప్రభావము కననైనదో, అందులో నాల్గవవంతైనను, — నేను నా ఆశయాలను మన దేశమువఱకే పరిమితమొనర్చియుండిన— కల్గియుండదు.'' (కంప్లీట్వర్క్స్-III, పు.276)

ఐహికసంపదల నిచ్చుటవంటిది కాదు పారమార్థికతా ప్రదానము. అదిఇచ్చినకొలదినూఱంతలువర్ధిల్లును, దాతకును ప్రతిగృహీతకును కూడ చరితార్థత చేకూరును. ఈ సంపదను మనము మన అనంతరకాలాలవారికి సమృద్ధిగను ఎట్టి షరత్తులను కోరకయు ఒసంగ వలెను. మన ప్రాచీనయోగులును ఋషులును పరావిద్యబీజములను అనాదికాలమునుండి మహాదీక్షతో కాపాడినారు. దుర్గమపర్వతశిఖరములనుండియు సుదూరారణ్యములనుండియు గుహాలనుండియు సంస్కృతసారస్వతగహనములనుండియు ఆబీజములను సేకరించి మనము వానిని విశ్వమంతటను చల్లవలెను. రాగలకాలమున ఆ పైరు పండగలదు. మనయెదుట నున్న గొప్పలక్ష్యమిది. ప్రతివాడును ఇందులకు సంసిద్ధుడు కావలెను. భారతదేశము అఖండవిశ్వమును జయింపవలెను. అది మనలక్ష్యము. అందుకు వీసమైనను తగ్గరాదు. మన మందఱమును అందులకు సిద్ధపడవలెను....విదేశీయులను రానిండు, వారిసేనలు మనదేశమున నిండిపోనిండు. అది మన కొక్క లెక్క కాదు. ఓ భారతభూమీ, లెమ్ము, నీ ఆధ్యాత్మికతతో ప్రపంచమును గెల్వుము. మన దేశము జీవింపవలె నన్న, ప్రబుద్ధమై శక్తివంతమై జీవింపవలె నన్న మన ఆశయములు విశ్వమును జయంప వలెను. (కంప్లీట్వర్క్సు-III).

ఇట్టి శక్తివంతమైన దేశీయజీవితమును నిర్మించునప్పుడు, రాగల ఇబ్బందులు రెండున్నవి. వానిని శ్రీ వివేకానందస్వామిజి చూపియున్నాడు — అవి రెండు విపరీతపరమావధులు (ఎక్స్ట్రీమ్సు). ఒకటి ఉద్రిక్తమైన ఐహికపరత. రెండవది అనర్థావహమైన మూఢవిశ్వాసము. ఆ రెంటిని త్రోసి వైచి నడిదారిని పురోగమించుటే సరి. చిరకాలము మన దేశమున సాగిన ఆంగ్లేయుల పరిపాలనవలనను వారు ప్రవేశపఱచిన విద్యావిధానమువలనను భారతీయులు కొందఱు దేశీయసంస్కృతిని సంప్రదాయమును బొత్తుగ ఎఱుగనివారై పాశ్చాత్యులయొద్దనుండి పరిపూర్ణమైన ఐహికపరతను అలవఱచుకొనుటయం దాసక్తులైరి. కాని శోచనీయమైన విషయ మే మనగా— వీరు విదేశాలవారిని పైపై విషయాలలోను అవలక్షణాలలోను మాత్రమే అనుసరించుచున్నారు. ఆ సంస్కృతికి ఈ సంస్కృతికి నడుమ ఇటు అటు ఊగుచు రెంటి బాధ్యతలను విడనాడి వారు స్వప్రయోజనాలకు పనికివచ్చు భాగాలను ఉభయసంస్కృతులనుండియు కైకొనగోరిరి. ఇట్టివారినిగూర్చి స్వామిజి ఈలాగు అన్నారు : "పాశ్చాత్యవిజ్ఞానమును ఆస్వాదించినంతమాత్రమున తమకు ప్రతివిషయమును తెలియు ననుకొనువారు ఈ కాలమున గలరు. వారి తలంపున దేశీయాశయములు వట్టిచెత్త, మన వేదాంతము శిశుజల్పము, మన మతము అవివేకుల మూఢవిశ్వాసము". (అదే. పుట 278).

ఐహికపరుల తీరట్లుండ మూఢవిశ్వాసము గలవారి తీరుకూడ అనుచితమే. అవమానకరమే. బలిష్ఠులగు పురుషవతంసులు మూఢవిశ్వాసమును నిర్దాక్షిణ్యముగ తొలగింపవలెను. ఈనాటి కౌతస్కుతము (స్కెప్టిసిసమ్) చేత విశ్వాస మడుగంటుచున్నను, కౌతస్కుతమును ప్రేరించునది పరిశీలనాపరత. పరిశీలనాపరతకు ప్రత్యేకమైన విలువయు ప్రయోజనమును గలవు. విశుద్ధములును సంజీవనములు

నగు ధర్మపరమార్థముల చుట్టును త్రుప్పువలె చిరకాల మూఢవిశ్వాసాలు పేరుకొనియున్నవి. వానిని బట్టబయలు చేసినది హేతువాదదీప్తియే. విశ్వాసపు వేషము వైచికొన్న మూఢవిశ్వాసమే తఱచు ఆధ్యాత్మికధర్మమునకు నిజమైన శత్రువు. మానసికారోగ్యమును వివేకమును కాపాడునది హేతువాదము. హేతువాదము నిర్మలమైన ఊహాశక్తిని పోషించును, వింతపొరపాట్లు పడనీక మనల వారించును. ఏదో ఒక విధముననైనను మన పారమార్థిక జీవితమునకు తోడ్పడును. "మత మర్మాలను వెలపెట్టికొనవచ్చు నను తలంపుదౌర్బల్య లక్షణము. మూఢవిశ్వాసాలన్నియు దౌర్బల్యమునకు లక్షణాలు...పతనమునకును, మరణమునకును లక్షణములు. కాబట్టి వానివిషయమున మెలకువగలిగి యుండుడు. ... నిజముగ మనకు మూఢవిశ్వాసాలు పెక్కు లున్నవి, వీనిని తొలగింపవలెను, ఖండింపవలెను, తుదముట్టింపవలెను. ... ఏ మతసిద్ధాంతమైనను భద్రమే. ఈ మచ్చలను ఎంత త్వరగ తీసివేసిన సిద్ధాంతములంత మేలుగా మహోజ్జ్వలముగ ప్రకాశించును. వాని నవలంబింపుడు. (అదే. పుట 279).

'ఐహికపరత' 'మూఢవిశ్వాసదాస్యము' అను ఈ రెండు విపరీతపరమావధులను విడిచి, ఈ విషయమున ఇక మనము ఏమి చేయవలయునో ఆలోచింతము—దేశపునరుద్ధరణమును గూర్చిన స్వామిజి ఆశయాలు అసంఖ్యాకములు అపారసాధకతాసమంచితములు. అవి అన్నియు అమలునకు వచ్చుటకు పెక్కుశతాబ్దములు పట్టును. ఆయన సర్వజ్ఞులగు మహర్షులలో ఒకడు. ఆయనకు ఈ అఖండవిశ్వము అరచేతి ఉసిరికకాయవంటిది. సూక్ష్మమైన ఆయన పారమార్థికదృష్టికి భూతభవిష్యద్వర్తమానములు మూడును ప్రత్యక్షములే. అట్టిదృష్టితో ఆయన విశ్వమును పీడించుచున్న వ్యాధులను చక్కగా గుర్తింపగలిగినాడు, వాని కారణాలను కనుగొనగలిగినాడు, వానిని తొలగించు ప్రతిక్రియలను చెప్పగలిగినాడు.

భారతదేశచరిత్రలో ఒక క్లిష్టఘట్టము వచ్చినప్పుడు సరియైన దారిచూపుటకు ఇట్టి యోగి ఇట్టి దక్షుడు అవతరించుట భారతదేశభాగ్యము. భావోద్రేకముతో ఆయన పల్కిన పల్కులు:—"ఇక ఏబదేండ్లవఱకు మన పల్లవి ఇదే 'భారతమాత'! ఈ కాలమున తక్కిన రిత్తవేల్పులందఱును మన మనస్సులనుండి మాయమగుదురు కాక. ప్రబుద్ధమై యున్న దైవ మిదొక్కటే, మన జాతియే మన దైవము. ఈ దైవపు హస్తములు చరణములు కర్ణములు సర్వతోముఖములై ఉన్నవి. సమస్తమును ఈ దైవమున ఇమిడి యున్నది. ... మనకు నలు వంకల నున్న యీ దేవుని, విరాట్పురుషుని, మనము భజింపలేక, రిత్త వేల్పులను వేఱు ఎవరిని వెదకుచు పోవుదము?" (అదే. పుట 300).

భారతదేశమును పారమార్థికపరముగ నొనర్చుటకు స్వామి చెప్పిన దారులు నాలుగు: (1) విద్యావిధానము. (2) నిమ్నదశనుండి ప్రజాసామాన్యము నుద్ధరించుట. (3) అంగక్రమముతోడి నిర్మాణము. (4) ఇన్నాళ్లును పాశ్చాత్యులయొద్ద మాత్రమే ఉండిన ఆ కార్యోత్సాహమును మనప్రజలలో సింపుట.

నిర్జీవమగు నొక పరీక్షవిధానముకై జీర్ణించుకోబడని సరకుతో మన బుఱ్ఱలను పిక్కటిల్ల జేయుట విద్య కాదు. 'జీవితము

నకు రూపేర్పఱచునట్టియు, మానవత్వము నొసగునట్టియు, శీలమును నిర్మించునట్టియు ఆశయాలను మనలో నింపుకొనుటే' విద్య అన్నాడు స్వామిజి. భారతదేశమున ఆయన ప్రచారముచేయనెంచిన వానిలో అగ్రగణ్యము అద్వైతవేదాంతము. అద్వైతమున కొక అంగముగనే కాని ఆయన ద్వైతము నామోదింపలేదు. అనగా మన సాధనలో ద్వైత ముండవచ్చును గాని, అద్వైతమే మన లక్ష్య మనుటను మనము మఱువ రాదు. వేదాంతములోనేమి, శాస్త్రములోనేమి, ఆధ్యాత్మికధర్మములోనేమి, అద్వైతము అన్నిటికంటె పైమెట్టు. అదియును గాక ద్వైతములో 'భేదము' 'వేఱుపాటు' ఉన్నది. 'మనము వేఱు' అను ఆశయమే భయాలకు బలహీనతకు ప్రవర్ధకము. భారతదేశము చిరకాలముగ బలహీనమై ఉన్నది. సామాన్యమానవునకు అద్వైతజ్ఞానమును అందింపకపోవుటే ఆ బలహీనతకు కారణము. లంగరులేక ప్రతికూలవాతధూతమైన నావను బోలినవాడై సామాన్యమానవుడు దైవవిశ్వాసమును ఆత్మవిశ్వాసమును కోల్పోయెను. అట్టి మానవునకు స్వామిజి ఉపదేశము — "విశ్వాస ముండవలె, విశ్వాస ముండవలె, ఆత్మవిశ్వాస ముండవలె; విశ్వాస ముండవలె, భగవంతునందు విశ్వాస ముండవలె — విజయాభిలాషులు తెలిసికోవలసిన కిటుకు ఇదే. (అదే. పుట 190). మానవుడు పొరపాటు పడును అనిన స్వామి నమ్మును. మానవుడు 'పాపి' అనిన, స్వామి నమ్మడు. దేనినైన పాపము అని పేర్కొనవలసివచ్చుచో స్వామి 'బలహీనత'నే పాప మని పేర్కొనును. సత్యము బలము నిచ్చును. సత్యములం దెల్ల ఉన్నతోన్నతసత్యము వేదాంతము, బలమునకు నిరతిశయమైన ఆకరము (సోర్సు) వేదాంత సిద్ధాంతమే. "నేనుఆత్మను, నన్ను శస్త్రములు ఛేదింపలేవు, నిప్పు దహింపలేదు, నీరు తడుపలేదు, గాలి ఎండింపలేదు" అనుటే వేదాంత సిద్ధాంతము.

దేశక్షేమమునకు నిమ్నజనోద్ధరణము అనివార్యము అత్యావశ్యకము అని స్వామియభిప్రాయము. దేశప్రజలు కుటీరవాసులు. కోట్లకొలది ప్రజలుదారిద్ర్యాజ్ఞానములందుమగ్నులై యుండ, దేశము ఎట్లు పురోగమింప గలదు? ప్రజలకు వ్యక్తిత్వగౌరవ మిచ్చునప్పుడు వారి ఆధ్యాత్మికశీలము చెడకుండ జూచుకోవలెను. "ధర్మహాని లేకుండు రీతిలో ప్రజలఉద్ధరించు" లక్ష్యమును మీా ముందుంచుకొనుడు అన్నాడు స్వామి. తన ప్రణాళికలను అమలులోకి తెచ్చుటను గూర్చి స్వామి కుండిన ఆశయాలు పెక్కులు — అందులో ఒకటి — దేశమంతట కేంద్రముల నెలకొల్పవలెను. ఆ కేంద్రాలలో పేదవారికి మొదట నోటితో కఱపు విద్యను కఱపవలెను. తర్వాత సేద్యమును పరిశ్రమలను నేర్పవలెను. కళల శిల్పాల అభివృద్ధికై కర్మాగారముల నెలకొల్పవలెను.

ప్రజాసేవ చేయబూనువారికి ప్రేమ ఉండవలెను, ఓర్పు ఉండవలెను. ఈ విషయము జపానునుండి స్వామి వ్రాసిన ఒక లేఖలో స్పష్టమగును — ఆయన ఈలాగు వ్రాసినాడు. "బొమ్మలను హృదయపూర్వకముగ ప్రేమించితి మేని, ఆ బొమ్మలు సజీవము లగు నను నమ్మకము జపానుదేశబాలికల కున్న దని విన్నాను .... నాకును ఈ నమ్మక మున్నది. భారతప్రజలు సంపద్విహీనులుగ నున్నారు, దౌర్భాగ్యదూషితులుగ నున్నారు, నష్టవివేకు

లుగ నున్నారు. త్రొక్కుళ్లు పడుచున్నారు. సదా పస్తున్నారు. అసూయకు కలహాలకు ఆటపట్టై ఉన్నారు. అట్టి యీప్రజల సేవ చేసి హృదయపూర్వకముగ ప్రేమింప గల్గినచో భారతదేశము మరల మేలుకాంచును. ఉదార హృదయులగు మగవారును మగువలును నూర్లకొలదిగవచ్చి, జీవితసౌఖ్యాభిలాషల వర్జించి, దారిద్ర్యాజ్ఞానావర్తమున ఇంక నింకను అధఃపతనముగాంచుచున్న దేశప్రజలక్షేమమునకై తమ యావచ్ఛక్తిని వినియోగించి పాటుపడవలె నని ఎప్పుడు ఆత్రపడుదురో భారతదేశ మప్పుడు మేల్కాంచును (అదే V పు 96.)

అంగక్రమముతోడి నిర్మాణమునకు అమోఘ శక్తి ఉండు నను నమ్మకము అత్యధికముగ గల వాడు స్వామి. 'భావి కాలమున భారతదేశము పెంపు గాంచవలె ననిన అంగక్రమముతోడ నిర్మాణము, శక్తిసంపాదనము సంకల్పాల ఒద్దిక కావలెను' అన్నాడు స్వామి. ఈసూక్తి నిట్లు వ్యాఖ్యానింప వచ్చు — పెక్కండ్ర సంకల్ప మొక్కటి అగునేని మహాశక్తి ఆవిర్భవించును. ప్రబుద్ధమును పరిశుద్ధము నగు సంకల్పము దివ్యము. మాన్యులు వేఱువేఱుగా ఏమిసాధింతురో దానిని సామాన్యులు కలిసి సాధింప గలరు.

ఆత్యంతికమైన కార్యోత్సాహము భారతీయులకు గల్గవలె నని స్వామి కోరిక. దానికే 'రజ' స్సని పేరు. రజోగుణశక్తి యూరపునుండి అనర్గళవేగప్రవాహమున వెలువడుచున్నది. ఈ అమోఘ శక్తి విద్యుత్ప్రవాహముగా విశ్వమంతటిని ప్రాణవంతముగ నొనర్చుచున్నది. తమస్సులోపడి మొద్దులమై సోమరులమైయున్న మనము సత్త్వస్థాయి నధిగమించితి మని చెప్పుకొనుచు విఱ్ఱవీగుచుందుము. రజస్సుగుండనే సత్త్వమును ప్రాపింప వీలగును. భారతదేశము పారమార్థికపరమైన దేశమే ఐనను, ఏయుగములో చూచినను నిజమైన సాత్త్వికులు పిడికెడు మందికంటె ఎక్కువ ఉండరు. తక్కిన అనంతసంఖ్యాకులకు సత్త్వము లక్ష్యముగ మాత్రమున్నది. ఆ లక్ష్యమునకు ఏకైకమార్గము రజస్సు (కార్యపరత). కావున మన బాధ్యతలను మనము ఉపేక్షింపకుందము గాక, స్వామిసందేశమున సమగ్రవిశ్వాసము గలవారమై భారతదేశము ఎట్టిది కావలె నని ఆయన కలలుగాంచుచుండెనో అట్టిదిగా నొనర్తము గాక. ఆధ్యాత్మికతరంగము భారతదేశమునుండి లేచుచున్న దనియు అది కాలక్రమమున అఖండవిశ్వమును ముంచెత్తకల దనియు స్వామి చెప్పియే యున్నాడు.

ఒక గొప్పవిధి మనల ఆహ్వానించుచున్నది. ఇట్లు ఆదేశించుచున్నది:—'లెండు పోరాడుడు. లోభాహింసాకలహముల నెడి శత్రువులను నిర్జించి యశఃకీర్తుల గడింపుడు. అనంతాధ్యాత్మికసామ్రాజ్యమును అనుభవింపుడు. దానికి ప్రతిభారతీయుడును వారసు''

స్వామిజి శతతమజయంతి తిథి పూజ 1962 జాన్యువరి 28 తేది నాడును బహిరంగోత్సవమును ఫెబ్రువరి 4 తేది నాడును జరుగును.

శ్రీ వివేకానందస్వామి

శ్రీ జొన్నలగడ్డ సత్యనారాయణమూర్తిగారు

"యదా యదా హి ధర్మస్య
గ్లాని ర్భవతి భారత
అభ్యుత్థాన మధర్మస్య
త దాత్మానాం సృజా మ్యహం.'

"పరిత్రాణాయ సాధూనాం
వినాశాయ చ దుష్కృతాం
ధర్మసంస్థాపనార్థాయ
సంభవామి యుగే యుగే"

సాధువులను సంరక్షించుటకై దుష్టులను సంహరించుటకై, ధర్మము నుద్ధరించుటకై యుగయుగములందు అవతరింతు నని భగవంతు డనినాడు. ఒక్కొకపుడు సంపూర్ణావతారము, వేఱొకపుడు అంశావతారము కాలావశ్యకత ననుసరించి గోచరించును. ప్రవక్తలును, దేవదూతలును, ఆచార్యులును మనుష్యసంఘమును ఆచారప్రచారములవలన సేవింతురు.

హిందూధర్మపునరుద్ధరణము అవసరమైన సమయమున హూణశకమున 1836 లో శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస ఉదయించెను. ఈయన అవతారము ప్రత్యేకప్రాముఖ్యము గలది. ఆంగ్లవిద్యావిర్భావమువలన ప్రతీచీనాగరకతా విజృంభణమువలన కొంత మేలుకు తోడుగా మఱికొంత కీడు భారతీయసంస్కృతికిని సనాతన మతమునకును దాపురించినది. స్వీయమతము దెస పెడమొగము పెట్టి, క్రైస్తవమతము వెనుక "భళాభళి" యని మేలి విద్వాంసు లని కీర్తి బడసినవారె పెక్కండ్రు గతశతాబ్దమున మన దేశమందు వివిధరీతుల జెలరేగిరి. భారతీయ సాంస్కృతిక చరిత్రయందు గోచరించిన ఈ సందిగ్ధస్థితినుండి దేశమాతను, ధార్మికజన యిత్రిని గాపాడుటకై ఉదయించిన మహనీయులు శ్రీరామకృష్ణవివేకానందులు. ఇరువుర సంయుక్తకృషి ఈయాశయసిద్ధికి తోడుపడినది.

కలకత్తామహానగరము ఆంగ్లవిద్యాధికుల నిలయమై యుండెను. అచటి ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో ఆంగ్లాధ్యాపకు లుండిరి. వారిప్రబోధము వలన పలువురు క్రైస్తవమతాభిమానులైరి. డేవిడ్ హేర్ ఒక ఉన్నతపాఠశాలను నెలకొలిపెను. భారతవిద్యావిధానము సంస్కృతమున జరుగవలెనా లేక ఆంగ్లమున జరుగవలెనా యను వాదము శ్రీరామమోహనుని కాలమున విజృంభించినపుడు, రామమోహనుని చేయూత ననుసరించి ఆంగ్లముదెస పలువుర హృదయములు మొగ్గుటవలన (కాలక్రమమున ఈ వ్యవస్థకు అంతర్జాతీయప్రశస్తి లభించినను) పాశ్చాత్యసంస్కృతికే అనేకులు అంజలి ఘటించుటవలన మాతృసంస్కృతి, మాతృసంస్కృతితో మాతృమతము సముచితాదరానురాగములను పడయకుండెను. మైకేల్ మధుసూదనదత్త వంటి మహాకవి క్రైస్తవుడాయెను. సుప్రసిద్ధబ్రహ్మసమాజనాయకుడు కేశవచంద్రసేనుకు క్రైస్తవమతముపై మక్కువ ఎక్కువాయెను. ప్రతీచీ వాతూలమున వంగసంఘము, దానివెనుక తక్కిన భారతీయసంఘములు ఉఱ్ఱూత లూగినవి.

వంగదేశమున హూరుమూలపల్లె కామార్ పుష్కరిణిలో పుట్టి, గంగాతీరమున కలకత్తా కెనిమిదమైళ్ళపైన దక్షిణేశ్వరమున రాణీరాసమణి స్థాపించిన కాళీమందిరమున అన్న తరువాత పూజారియై శ్రీరామకృష్ణుడపుడు సాధన చేయుచుండెను. మతప్రచారము చేసి దేశదేశముల బర్యటించుట ఆయన యుద్దేశము కాదు. ప్రచారప్రకటనలకు వలసిన ఉద్గ్రంథ పఠన మాయన యెఱుగరు. ఎంతో కష్టముతో తన సంతకమును మాత్రము చేయు టాయన యెఱుగును. కాళీమాత నారాధించుచు, వివిధ మతాశయముల ననుష్ఠించుచు, దేవీసాక్షాత్కారమునకై పొగులుచు తఱచుగ నిర్వికల్ప సమాధియందు నిమగ్నుడగుచు నిరాడంబర నిభృత సాధనము జేయు శ్రీరామకృష్ణుని కేశవచంద్రసేను అవలోకించి, ఆయన జీవన మహిమను గుర్తించి జగతికి తెలిపెను. అప్పటి నుండి దక్షిణేశ్వరము విద్యాధికులకును పామరులైన భక్తులకును యాత్రభూమి యైనది.

పూర్వాశ్రమములో శ్రీవివేకానందస్వామి నరేంద్రనాథదత్త. రానున్న జీవితఘట్టమునకు వలసిన తీవ్రవసన్నాహము నాతనికై భగవంతుడు చేయవొడగెను. తండ్రికాలమున ఆతని గృహము నిష్పచ్చరము నెఱుగ దని చెప్ప జెల్లును. న్యాయశాస్త్రము దాని నాశ్రయించినది. విద్యార్థిగా నరేంద్రనాథుడు మెట్రపాలిటన్ కాలేజీలో చదివెను. తరువాత సుప్రసిద్ధవైద్యుడైన నీలరతన్‌సర్కార్ ఆతనికి సహాధ్యాయుడు. *కాలేజీని స్థాపించిన మహాత్ముడు ఈశ్వరచంద్రవిద్యాసాగరుడు. కాలక్రమమున ఈ కళాశాల స్థాపనాచార్యుని పేరంది విద్యాసాగరకాలేజీ యనబరగుచున్నది. ఇందలి విద్యార్థులలో పల్వురు కాలక్రమమున మహాపురుషులైరి. సురేంద్రనాథు డొకప్పు డిందు అధ్యాపకుడై యుండెను. నరేంద్రనాథ నీలరతన సర్కారులీ కళాశాలయందు జీతము లేకుండనే చదువు ఉపకారమును పడసిరి.

విద్యాసాగరుడు గొప్పసంస్కృతపండితుడు. ఆతని కళాశాలలో విద్యాసాగరము ఉత్తాలతరంగసంకులమై వెలసినది. సంస్కృతప్రబోధము విశేషాదరము నందెనది. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున మెట్రిక్యులేషన్ వఱకు సంస్కృతభాషాభ్యాసము నిర్బంధవిషయమై యుండుటచే, సంస్కృతము రాని విద్యార్థులు వంగదేశమున నుండరు. వాఙ్మయముపై నరేంద్రనాథునకు విశేషమైన ప్రీతి యుండెను.

కాలేజీతరగతులందును సంస్కృతాంగ్లవంగ భాషల నాతడు విశేషశ్రద్ధతో పఠించెను. తరువాత సుప్రసిద్ధతత్త్వవేత్త యని పేరొందిన బ్రజేంద్రలాల్‌సీల్ నరేంద్రనాథుని సహపాఠియాయెను. నరేంద్రనాథుడు తర్కశాస్త్ర, మనశ్శాస్త్ర, నీతిశాస్త్ర తత్త్వశాస్త్రములను కళాశాలలో విద్యార్థిగానున్నపుడే మిగుల శ్రద్ధతో పఠించెను. పట్టభద్రుడైనపుడే ఆతని తండ్రి అస్తమించెను. ఆర్థికపరిస్థితులు అంధకారబంధురములైనవి. "ఉద్యోగము నన్వేషింపు" మని జనయిత్రి శ్రీభువనేశ్వరీదేవి పుత్రుని ప్రోత్సహించినది. కలకత్తామహానగరమందలి మహోన్నతవాణిజ్యసంస్థలందు ఉద్యోగమునకై ఆతడు విశేషప్రయత్న మొనరించెను. ఏప్రయత్నము నెగ్గ లేదు. నరేంద్రనాథుని హృదయములో తీవ్రసంక్షోభము రేకెత్తినది. మనుష్యజీవితము నిష్ఠురప్రహేలికయై, దారుణబిభీషికయై ఆతనికి గోచరించినది. "ఈశ్వరుడు

* ఈ కాలేజీలో ఇంటర్‌మీడియట్, బి. ఏ. ఆనర్సు తరగతులను చదువు మహాభాగ్యము నాకు కలిగినది.

కలడా?'' యను ప్రశ్న అతని సమక్షమున భయంకరముగ తాండవింప సాగినది. ఉద్యోగాన్వేషణమునకు మారుఈశ్వరుని జూపజాలువాని నన్వేషించుటకై ఆతడు తిరుగసాగెను. జడదారులను, ధర్మబోధకు లని ప్రశస్తినిపడసిన విద్వాంసులను ఆతడుసమీపించెను. భోల్పూరు ఉద్యానవనమందలి మహర్షి దేవేంద్రనాథ ఠాకూరును సమీపించి ''ఈశ్వరుని చూప గలరా?'' యని నరేంద్రనాథు డడిగెను. ఈశ్వరుని చూపు టెట్లు? ''ప్రత్యక్షముగ నిలువు'' మని దైవమును శాసించువా డెవరు? ప్రసంగధోరణిని మార్చి దేవేంద్రనాథు డేమేమో పలికి నరేంద్రనాథుని పంపి వేసెను. ఎవరో శ్రీరామకృష్ణునిమాట నరేంద్రనాథుని చెవిలో జొనిపిరి. హుటాహుటి బోయి ఎప్పటి వలె ''దేవునిజూపెదరా?'' అని నరేంద్రనాథు డాయననడిగెను. ''తప్పకచూపెదను, నే ననవరతము చూచుచున్నా'' నని ఆ యన తెలిపి తనపాదముతో నరేంద్రనాథుని గుండెను తాకెను. తీవ్రవిద్యుత్ప్రవాహము నరేంద్రనాథునిశరీరమున తీవ్రస్పందనమును కలిగించినది. ఆ ముహూర్తమందే నరేంద్రుని హృదయమున పరిణతి కలిగినది; ఆంతరంగిక పరివర్తనము కలిగినది. తొల్లింటి నరేంద్రునకు మాఱుగా వివేకానందస్వామి ఆశరీరమందే గోచరించెను.

తర్కముపలన సాధ్యము కాని పని సాధక పదసంస్పర్శమువలన సాధ్యమైనది.

— సాధనసముద్భవ ఫలములను వర్ణించుటకిందు తావు లేదు. నిర్వికల్పసమాధిలో ఆరితేఱిన మహాత్మునిగుఱించి ఒకటి రెండు మాటలు తెలుపజెల్లును. ఇంద్రియములు మనస్సు బుద్ధి: వీని నధఃకరించి సాధకుడు బోధనందినపుడు, ఆత్మధ్యానమున సిద్ధహస్తుడైనపుడు ముక్తి వానికి ముంజేతికంకణమై వెలయును. మనసు నేల రాలినదే యన జెల్లును. శరీరమునకును, మనసునకును సన్నిహితసంబంధము గలదు. మనసు లొంగినపుడు శరీరము లొంగినదే యగును. జితేంద్రియుడును, యోగారూఢుడునైన మహనీయుని మానసికప్రబోధము గాని శారీరకయాతన గాని ఎట్లు పీడింప గలదు? సజీవుడై యుండగనే ముక్తి ఈతనికి కొంగు బంగార మగును. శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస ఇట్టి జీవన్ముక్తుడు. ఆయన కంతేవాసి యగుట శ్రీవివేకానందస్వామి అదృష్టము.

గురుస్పర్శవలన శిష్యహృదయమందలి శక్తులు సాగరహృదయము మీది కోటికోటి యలలవలె విజృంభించినవి. పురాతన నవీన ప్రాచీ ప్రతీచీ బహుళవాఙ్మయ తాత్త్విక వైజ్ఞానిక శక్తులు ఆతనియంతరంగమున పరిఢవిల్లినవి. ఆత్మజ్ఞానముతో నాత్మవిశ్వాసమునంది కోటి ముక్కడిశక్తులను అడచుటకై కుప్పించి యెగసిన మారుతివలె, తానును మహావీరుడై ఆతడు దశదిశల లంఘించెను. అంతవఱకు సనాతన ధర్మమును తూర్పారబట్టుచే తమ జీవనపరమాశయ మని తలచి, భారతీయ సంస్కృతిని పెరచూపుతో, కోరచూపుతో జూచి పూర్వపక్ష మెఱుగక, ఎదు రెవ్వరు లేరని చెలరేగువారి గుండెలందు శ్రీవివేకానంద స్వామి సింహరవము దడ బుట్టించెను. అన్య స్కంధావారమున ప్రవేశించి దుర్విమర్శను పిడికిట బట్టి సత్యప్రతిష్ఠను గావించిన విజ్ఞాన వీరు డాతడు. తర్కశాస్త్ర, నీతిశాస్త్ర, యోగశాస్త్ర, ధర్మశాస్త్ర, మతశాస్త్ర, తత్త్వశాస్త్రములను సమగ్రముగ హృదయంగత మొనరించుకొని, స్వీయనవోన్మేషప్రజ్ఞను పుర

స్కరించుకొని, ప్రతిపక్షులను జీకొని, ఆర్ష ధర్మప్రతిష్ఠ గావించి, తన ప్రతిభాపాణింధమ మును ప్రయోగించువాడు. ప్రపంచమందలి ప్రధానమతములందు ఆర్షమత మెట్టి విశిష్టత గలదో సోదాహరణముగా స్వామిజీ వివరించు చుండెను. 1893 లో చికాగోలో జరిగిన అఖిల మతమహాసభలో ప్రధానముగ నాతడు నిర్వ హించిన కర్తవ్య మదియే! తక్కిన మతములు ఒక్కొక్కప్రవక్త ననుసరించి పుట్టినవనియు ఆర్షమతము వేదము ననుసరించి, వేదాంతము ననుసరించి ఉద్భవించిన దనియు, అది అపౌరు షేయ మనియు, మంత్రద్రష్టలును, అతీంద్రియ ద్రష్టలును, యోగారూఢులును, ప్రజ్ఞానభాస్క రులును ఉచ్చరించిన మహావాక్కులు ప్రాణమ వులంపు మానికము లాయె ననియు, ధర్మ సముద్ధరణ మొనరించుటకై, పతితుల నుద్ధరిం చుటకొఱకై భగవంతు డపుడపుడు అవతరించు చుండుననియు, కర్మసిద్ధాంతము ఆర్షమతము నకు స్వతస్సిద్ధమైనదనియు ఆతడు తెలిపెను. సత్యాన్వేషణము, సత్యారాధనము, సత్యనిర్వ చనము స్వామిజీ పరమాశయములు. మహ నీయగుణగరిష్ఠులును, ప్రజ్ఞాధురీణులునైన పరి వ్రాజకసార్వభౌముల కాతడు భక్తిభరిత హృదయముతో ప్రణమిల్లువాడు; వారు ఎంత లబ్ధప్రతిష్ఠులైనను, వారిప్రబోధమున సమీచీ నమైన విషయ మేదేని గోచరించుచో జంకు గొంకుల కెడమీయక ముక్తకంఠముతో ఆతడు విమర్శించువాడు. చంద్రికాసందీపితమైన ఉదధి హృదయముమీది అలలు ఉత్తాలములై చదలు చక్కిళ్లను చెళ్లుచెళ్లున చఱచునట్లు, అవిరళో ద్గతభావబంధురభాషణములతో నాతడు ప్రతి పక్షనాయకుల చిత్తములను చఱచువాడు. కావున ఎదురైనవారు స్వామిజీకి మదగజముల వలె లొంగి, ఆతని ప్రమోల వంగి, నతజాను వులై నమస్కరించి అంతేవాసులగువారు. స్వామిజీహృదయము గభీరసింధువునుబోలినది. కడలికడుపులో అనంతశాంతి వెలయును గదా! కాని అంబుధిపై లెక్కలేని కరళ్లు మింటిదెస నుఱుకు లెత్తుచుండును. నిరుపమాన వచఃకౌశలమున స్వామిజీ వాక్కులు తరంగ పరంపరవలె విజృంభించినను, గాంగనిర్ఝరస దృగ్ధారాళవాగ్ధాటి ఆతనికి సహజమైనను ఆతడు సౌమ్యమూర్తియే సుడీ! ఆతనిహృదయమున అనంతశాంతిసచ్చిదానందములు వెలయుచునే యుండును. నిర్దుష్టప్రవర్తనమునకును, నిస్తుల చరిత్రమునకును, నైసర్గికప్రతిభకును, నవనవో న్మేషశాలిని యైన ప్రజ్ఞకును ఆతడు సదా అంజలి ఘటించువాడు.

స్వామిజీహృదయము కామధేనువు పొదుగు బోలునది. అది మధురానురాగదుగ్ధసంభరిత మైనది. నిరుపేదలను చూచినపు డాతనిగుండె నీరై పోయెడిది. నిష్పచ్చరము నుద్ధరించి, అన్నార్తుని నోటికి కబళ మందించియే ఆతడు తనక్షుద్బాధను బాపుకొనువాడు. "జగతియం దొకకుక్క కడుపు మలమలమాడుచున్నంత కాలము దానియాకలిదీర్చుటే నాధర్మసర్వస్వ" మని ఆత డనువాడు. ఆకటిబాధతో నకనక లాడు కడుపులో ముందు అన్నరసము పోసియే చెవియందు ప్రబోధామృతమును వడ్డింపవలె నని ఆతని తలంపు.

ఆతడు సంయమీంద్రుడు; సంయమ మన బద్ధదీక్షులైన మహాత్ముల నాతడు సేవించును; వారి గురుగుణములను ప్రస్తుతించును. మనన నిదిధ్యాసన ధ్యాన సమాధులందలి ప్రభావ మెట్టిదో తెలుపుచు, మనుష్యుడు నడుముగట్టి కర్మయోగమును గూడ నిర్వహించుచు, దైవీ

భావబంధురదృక్పథముతో ఎట్టిసేవ చేసినను, అది పూజయే యగుననియు, భక్తిభరితమగు నారాధన మగుననియు ఆతడు తెలుపువాడు. స్వామిజీ స్థాపించిన శ్రీరామకృష్ణమఠమున ఆతని దృష్టాంతము మహోజ్జ్వలమయిన యొజ్జబంతియగుటవలన అందలి సాధకులు జ్ఞానయోగ భక్తియోగ కర్మయోగముల సంయుక్త ప్రభావమును గుఱుతించి, తమ దైనందిన జీవితములందు దాని చరితార్థతను ప్రకటించుచున్నారు. కావున భీషణములైన వరదలవలన అసంఖ్యాకులు బాధపడునపుడు ఈ మఠములందలి యోగులు వారికి తోడుపడుచు, వారి మనుగడకు తాము ఏడుగడ అగుచున్నారు.

వైదికమతము మహత్తరమైనదే; వేదాంతమతము మహిమోపేతమైనదే! పూతగంగోదకమందు సయితము ఒక్కొకపుడు మృత్తిక చేరునట్లు, ఆర్షధర్మసూత్రబంధురమైనను, హిందూసంఘ మొక్కొకపుడు హింసాత్మక ప్రథలకు తావొసగుచుండుటవలన ఒక్కొక్క యుగమున ఒక్కొక మతప్రవక్త ఆ సాంఘిక శైవలినియందలి మృత్తికను తొలగించుచు, మనుష్యహృదయమున సముచితసంస్కార మొనరించుచుండును. బుద్ధ శంకర రామానుజ మధ్వ ప్రభృతు లిట్టివారు. శ్రీరామకృష్ణ వివేకానందస్వాములును అట్టివారే!

జటిలపరిస్థితులవలన నేటి జగతి క్రుంగి సముద్ధరణమును కాంక్షించుచున్నది. శ్రీ వివేకానందస్వామివంటి మహావీరుడు మహాత్ముడు నేడు ప్రపంచదిగ్వలయముపై భాస్కరునివలె గోచరింపవలెను. ఆ కాలావశ్యకత ననుసరించి అవతరించినాడు స్వామిజీ. స్వామిజీ దృష్టాంతము దినమణివలె తేజరిల్లి అజ్ఞానాంధకారమును పటాపంచ లొనరించుగాక!

ఓం తత్సత్

ప్రకృతిస్వరూపిణి - స్త్రీ

శ్రీమతి నెమలి చంద్రమతీదేవిగారు

సర్వప్రకృతి, జగత్కల్యాణి అయిన త్రిపురసుందరియే స్త్రీ. అసలు స్త్రీ యనగా ప్రకృతిదేవతాస్వరూపం. ప్రకృతే స్త్రీరూపం ధరిస్తున్నది. స్త్రీయొక్క నిజస్వరూపం మహామాయాప్రకృతి.

ఆదికాలమునాటి ఋషులు స్త్రీని ప్రకృతిమాతగానే భావించి పూజించారు. స్త్రీనే పరాశక్తి, ఆదిశక్తి, మూలమాయగాను వర్ణించారు. లక్ష్మీదేవిని, రాధాదేవిని, సరస్వతిపార్వతులను శక్తిస్వరూపిణులనే చెప్పినారు. ఈ శక్తి ఎక్కడనుండి ఉద్భవమైనది? ఆదిపురుషునినుండి ఉద్భవమైనదే ప్రకృతిశక్తి గనుక, పురుషునియొక్క ప్రతిబింబమే స్త్రీ.

భగవంతుడు తనయొక్క ప్రకృతితోకూడియున్నపుడే, ఆయనకు రూపము, నామము, ప్రపంచము, సృష్టి అన్నీ ఉంటాయి. ఎప్పుడు

ప్రకృతినుండి విడిపడుతాడో అప్పుడు దేవునికి రూపము లేదు, నామము లేదు, సృష్టి లేదు, జగములు లేవు. అప్పుడుండేది నిర్గుణపరబ్రహ్మమే. యోగులు ఆ మాయామోహనరూపమగు ప్రకృతిమాతను వశముచేసుకుని, బ్రహ్మసాక్షాత్కారము పొందగలరు. ఆ దేవి దయలేనిదే బ్రహ్మమును చూడలేరు. "అమ్మగారి దయలేనిదే, అయ్యగారి దర్శనం కానట్లు! ఆ దేవిని ఆరాధించి వశపఱచుకొనడమంటే, సులభమైన సంగతా? అడుగడుగునకు అడ్డంకులే, అసందర్భాలే, అవస్థలే, తనమాయతో బంధించి వేయుచుండును. పట్టువదలక, మనోనిగ్రహం కలిగి, ఆ మాయను గెల్చి సాగిపోయినవారికే కృప కలిగి ఆ తల్లి బ్రహ్మసాక్షాత్కారము కలుగచేయును. ప్రతిపురుషునికి గాయత్రిజపముతో ప్రారంభమౌతుంది ఆధ్యాత్మికాభ్యాసం.

గుణాతీతుడు, ఉపాధిరహితుడయిన యోగికి స్త్రీపురుషభేద ముండదు. స్త్రీశరీరమందుండునది, పురుషశరీరమందుండునది ఒకటే ఆత్మగా భావిస్తాడు. ద్వైతభావన ఉన్నప్పుడే స్త్రీయనీ, పురుషుడనీ భేదాలు. అద్వైతభావనకలిగినపుడు ఏ భేదమూ లేదు. అర్ధనారీశ్వరుడని ఎందుకంటారు? శివునిలోనే, సగభాగం స్త్రీరూపం దాల్చినదని లోకానికి చాటుటలేదా?

ఆదికాలఋషులు గాక, మధ్యలో వేదాంతుల మని చెప్పుకొనిన కొందఱు శుష్కవేదాంతులు స్త్రీ నెట్లు పరిహసించారో చూడండి. స్త్రీయొక్క దర్శనముచే, స్వయముగా పురుషుడు మోహమందు మగ్నుడై క్షోభించునట! గ్రహము సోకినవానివలె ప్రజ్ఞావిహీను డగునట! స్త్రీనరకద్వారముగ, బ్రహ్మదేవునిచే సృష్టింపబడినది గనుక ఆ స్త్రీదర్శనము గురులకును, తపసులకును బహుపాతకమైన దట! స్త్రీ ఎముకలతో, నరములతో, మాంసకండరములతో కూడిన మాంసపుబొమ్మయట! మఱి పురుషులు వేటితో చేయబడినారో! 'మాంసాస్థిపంజరమైన స్త్రీయందు ఏల మోహపడెద' వని, 'స్త్రీ ఎప్పుడును నీకు స్వర్గము కాదు, ఆనందము కాదు, మనస్సుఖకరి కాదు, కాబట్టి మనసుచేతను, మాటలచేతను, శరీరముచేతను, ఆ స్త్రీని దూరముగా వదలుము. మోక్షమునకు మాయబద్ధ తలుపువలె అడ్డమైనది' అని ఇంకా ఎన్నో వికారవిధముల స్త్రీలను దూషించారు. వీరేనా వేదాంతులు? వేదాంతి అంటే, వేదముయొక్క అంతమును తెలుసుకున్న వాడని అర్థము. తాను పరబ్రహ్మస్వరూపమని తెలిసి, తాను నిర్గుణమని ఎఱిగినవాడు గాన, స్త్రీజాతి వేఱు స్వరూపము కాదు, సాక్షాత్ పరబ్రహ్మయందు ఇద్దరు సమభాగములై యున్నారు గాన వారిని మోహించుట గాని, విరక్తిచెందుట గాని లేదు. అసలు వారిని గుఱించి తాను ముచ్చటించుట అనవసరం.

ఇట్లుండగా, ముందు చెప్పినట్లు చూడగా, వారు అసలు వేదాంతులుగారు, సంపూర్ణజ్ఞానములేని నిర్బంధవేదాంతులు. లేకపోయిన ఆ వికార వర్ణన లెందుకు? తన సంగతి తాను చూచుకొనక స్త్రీలను ఏవగించుట ఎందుకు? తప్పు తనయొద్ద నుంచుకొని, స్త్రీజాతి నంతటిని అపవిత్రవాక్కులతో దూషించుట న్యాయమేనా?

లోకం గ్రుడ్డిది, నిజమైన వేదాంతం తెలుసుకొన లేదు. శాస్త్ర భక్తిజ్ఞానము లుండగనే వేదాంతుల మనుకొనెదరు. అంతటి సంపూర్ణులే అయితే ఇట్టి స్త్రీపురుషభేదము లెందుకు?

తా నెవరు? వా రెవరు? తననీడను చూచి, తానే భయపడువాడు ఆత్మజ్ఞానియేనా? పరమాత్మస్వరూపియేనా? తన మనసు నిర్మలమైన ఎదుటిస్త్రీ త న్నేమి చేయును? నిబ్బరము లేని, నిగ్రహము లేని ఇట్టి వేదాంతులు వేదాంతులు గారు; సాధకులు, అభ్యాసకులు అనవచ్చును. మనోనిగ్రహము లేని వారలకు వైరాగ్యము కలిగించుటకు ఉపయోగపడునేమో అని ఈ కల్ల బొల్లిమాటలు చెప్పి, మహాపవిత్రమైన వేదాంతమును మలినపరుస్తున్నారు. వేదాంతమంటే స్త్రీని దూషించుటయేనా? అసదృశ వేదాంత కేసరియు, పరమహంసయు, జగద్గురువునగు శ్రీరామకృష్ణుని వాక్యము లివి:

అతివ లందఱు భగవతియంశమున నె
జన్మమొందినవా రను సత్య మెఱిగి
భక్తుడై మోక్షమును గోరువాడు వారి
మాతృసదృశలుగా గణింపంగవలయు ॥

భగవంతుని సాధించుటకు భక్తుడు స్త్రీవేషమును ధరించి, తాను స్త్రీ అని భావన చేయుటయు కద్దు.

ఆడువేషంబు బూని తన్వంగి లీల
భర్తృభావంబు శ్రీకృష్ణుపైని నిల్పి
'నాథ, సాయుజ్యసౌఖ్యము ల్నా కొసంగు
కరుణ' నని రామకృష్ణుడు గలవరించు ॥

స్త్రీ యను శక్తిస్వరూపిణియే, అనేక భక్తులకు నిజజ్ఞానమును బోధించినట్లు నిదర్శములు గలవు.

ఒకప్పుడు సభలో, జనకరాజుకు జ్ఞానస్వరూపిణియగు నొక స్త్రీయే మోక్షమార్గమును జూపి, ముక్తికాంతాసాక్షాత్కారమును కలుగజేసినట్లు ఒకగ్రంథమున కలదు. మరియు శ్రీరామకృష్ణునికి యోగిని ఒకర్తుక వచ్చి యోగసిద్ధిని కలుగజేసినది తెలియదా?

ఇట్లు స్త్రీజనలోకము జ్ఞానదాతలై యుండ, మలభూయిష్ఠపు తోలుబొమ్మ లను భావము గల వేదాంతులు ఏనాటికి స్త్రీని జగన్మాతగ భావించగలరు?

జీవుడే అసలు స్త్రీ యట. జ్ఞానము లేని పురుషుడు స్త్రీయే అని పెద్దలు నుడివెదరు. జ్ఞానియగు స్త్రీ, పురుషునితో సమాన గనుక జ్ఞానమే పురుషుడు, అజ్ఞానియగు జీవుడు స్త్రీ యగును. అపరవిజ్ఞానస్వరూపిణి, సకలకళావాణి, చదువులరాణి ఎవరు? స్త్రీరూపము దాల్చిన భగవత్స్వరూపిణి సరస్వతి కాదా?

కృష్ణావతారమున ప్రకృతిపురుషుల సమైక్యము జూపినాడు. గోపికల భక్తిప్రేమలను గైకొని సర్వాంతర్యామి తాను అని వారికి తెలియపఱచుకొన్నాడు. ప్రేమ యనిన ఎట్టిది? నిష్కపటమైన, నిర్మాలిన్యమైన భక్తితో కూడినదే ప్రేమ. దేవుడు, అటువంటి ప్రేమకు వశుడయ్యెనే గాని, శరీరవ్యామోహముతో కూడిన ప్రేమకు కాదు.

భారతనారీమణులు కొందఱు, మీరాబాయి, సక్కుబాయి మొదలయిన భక్తశిఖామణులు సర్వకష్టముల కోర్చి, అన్ని అడ్డంకులను ఎదుర్కొని బ్రహ్మసాక్షాత్కారము పొందిరి.

స్త్రీ సకలాభరణభూషితయై, భార్యగను, గృహలక్ష్మిగను నగును, అసమానవాత్సల్యపూరితయగు మాతృమూర్తియు నగును, సకల విద్యలు నేర్చి, రాజ్యాంగములలో పాల్గొని, దేశపరిపాలనను, ప్రజాపాలనమును, ప్రజాసేవను చేయును, తలచుకొనిన సర్వమును త్యజించి, విరాగిణియు, యోగినియు కూడ నగును.

తన శాంతస్వరూపాపరావతారములయిన, లక్ష్మి, సరస్వతి, పార్వతి మొదలగు నామములచే వ్యవహరించునపుడు ఆదిశక్తి సర్వాలంకార భూషిత, మఱి యోగీశ్వరీరూపమున నున్నప్పుడు ఏ భూషణములు లేవు. ఏమైనవి? యోగములో ఆమెయే కలిసిపోయెను, ఆ పరమశివునియందు ఐక్యమును బొంది ఆమెకు శరీరమే లేదు. ఇక భూషణముల మాట ఎందుకు? పార్వతిదేవి శరీరాలంకారములగు నగల నన్నిటిని త్యజించి, తపసు చేసిన పరమశివుడు మెచ్చెనే గాని, 'నీవు నీకు విధాయకములగు పసుపుకుంకుమలు, భూషణములు విడిచితి వేల' యని కోయ లేదు. పావనస్త్రీ మనస్సే మాంగల్యము, మనస్సే పసుపు, కుంకుమ, తులసీ, అక్షతలు, సర్వాభరణములు. ఇట్టి పరమపవిత్రపూజాద్రవ్యములు మనసునందే సంపాదించుకొని, పరమశివుని పూజించిన పరమభాగ్యశాలిని అంశమున జన్మించిన స్త్రీని, జ్ఞానాభివృద్ధికి అడ్డంకి యనుట ఎంత శోచనీయము!!!

అవన్నీ అటుండ నిండు. ఈ ఇరవైయవ శతాబ్దములోనే శ్రీరామకృష్ణపరమహంస సహధర్మిణి శారదామాత, ఆయన శిష్యులకు, మాతగాను, గురువుగాను ఉండి తన విధ్యుక్త ధర్మము నిర్వహించినది అందఱికిని విశదమే కదా!

శివానందస్వామి - ధర్మప్రసంగములు

బ్రహ్మచారిణి లలిత

(నొవెంబరు సంచిక తరువాయి)

జాన్యువరి 14, 1930.

సంభాషణము క్రమముగా సంఘపరిచాలన వైపునకు తిరిగినది. వా రిట్లనిరి: 'కొంచెము గతము నాలోచింపుడు. ఈ సంఘము ఏ వ్యక్తి కోర్కెప్రకారముకాని, మీ కార్యములపై ఆధారపడి నడచుట లేదు సుమా. కాశీపూరులో శ్రీ గురుదేవులకు సేవ చేయు కాలముననే ఈ సంస్థ వ్రేళ్లునాటుకొనినవి. డాక్టరు (మహేంద్రలాల్ సర్కారు) మమ్ముల వారి సేవకై ప్రోత్సహించిరి. అప్పుడు మాలో పెక్కురము విద్యార్థులము. వారిని సేవించుటకై కొందఱము చదువులు మానితిమి. మేము అందఱము కలిసి వంతుల ప్రకారము వారి సేవ చేసెడివారము. మా పనులు ఒక చక్కని వ్యవస్థగా ఆనాడే ఏర్పడెను. సత్యమును తెలిసికొనవలె ననియే వివేకానందస్వామిజీ ఏకైకాభిలాష. స్వామిజీ పరివ్రాజకుడుగ దక్షిణ హిందూదేశము చేరుసరికి, అగ్రజాతుల దురధికారము, నిమ్నజాతుల అధఃపతనము, సామాన్యప్రజల అసంఖ్యాదుఃఖకష్టముల చూచి జాలికొనెను. సామాన్యప్రజల నుద్ధరింప సమకట్టెను. అంత అమెరికా దేశమునకు వేదాంత

ప్రచారమునకై వెడలెను. అచ్చట విజయము సంపాదించెను. అమెరికాప్రజలు స్వామిజీని కడు గౌరవించిరి. అటుపై ఆలంబజారు మఠములో ఉన్న శశిమహారాజ్ (రామకృష్ణానంద) కు ఇట్లు వ్రాసిరి: "చూడు శశీ, అంతయు వాని పని అనియే నాకు ఇప్పుడు దృఢమైనది. నన్నావిధముగ ప్రేమించి, అంతటి ఉపదేశముల నిచ్చి తర్ఫీదు చేయుటకు కారణముకూడ బోధపడినది." మున్నెప్పుడు కాని నేను కర్మచేయవలసియున్న దను సంగతి కలలోనైనను తలపలేదు. నాకు కర్మయందభిరుచియు లేదాయె. కాని స్వామిజీ ఉత్తరము చూచి ఆలోచించితిని. "నిజమే! తప్పక మనము కర్మచేయవలసినదే" అని తోచినది. అంత శాస్త్రపఠన చేయుకోర్కె యుదయించెను. కాని చేత చిల్లిగవ్వ లేదాయె. అప్పుడే బొంబాయినుండి భక్తు డొకడు వచ్చి కొంత పైకము ఈయగా, దానితో ఇంగ్లీషు నిఘంటువు నొకదానిని కొని తెచ్చితిమి. ఒక అలమారు, ఒక మేజా మున్నగు వస్తువులు కూడినవి. వీనిని చూచి కొంత పని చేయవలెనను కోర్కెయు కల్గినది. ఈసంఘము మా ఇష్టప్రకారము నడపబడుచున్న దని ఎవ రేని తలంచుచో అది పొరపాటు. ఎవరును కాదు, స్వామిజీయే ఈ సంఘమును తీర్చి దిద్దినది. ఈ సంఘచరిత్ర తెలియనివారే పలురకములుగ వ్యాఖ్యానింతురు. శ్రీగురుదేవుల ఇచ్ఛానుసారము, స్వామిజీ ఈ సంఘమునకు ఒక ఆకృతి నేర్పఱచెను....

'స్వామిజీ ప్రతిదినము రెండుపూటల ఆలయములోనికి వెళ్ళి ధ్యానించెడివారు. స్వామిజీ దేహత్యాగమునకు రెండు మూడు వారముల ముందు, మేము కొందఱము తోటలో మామిడి చెట్టుక్రింద నిలువబడి యుంటిమి. స్వామిజీ ఆలయమునుండి క్రిందికి దిగి వచ్చిరి, ఏదో సత్యానుభూతి కలిగినట్లు తోచినది వారిట్లనిరి. "చూడు! ఈ ప్రవహింప మొదలిడిన స్రోతము ఏడు ఎనిమిది వందల సంవత్సరములపాటు ప్రవహింపగలదు." అంత స్వామిజీ పెక్కువిషయములగూర్చి తెల్పిరి. వానిలో కొన్నింటిని మాత్రమే మేము చూడగల్గితిమి—కాని మీరు ఎక్కువగా చూడగలరు. పెక్కురు మంచి బాలురు వచ్చి చేరెదరు, మామాటలు విశ్వశింపుడు. మాకం ట్లెదురుగ మేము మొదటి నుండి చూచుట లేదా? శ్రీగురుదేవులు సాక్షాత్ జగజ్జననియే సుడీ! వారి మూలముననే సర్వము నడచుచున్నది — వారి ఆజ్ఞప్రకారమే సమస్తము జరుగుచున్నదే కాని మీద్వారా కాదు. ఏదేని తప్పుచేసినచో కొంచెము వెనుక తిరిగి ఆలోచింపుడు. మీ తప్పులు తెలిసికో గలరు. ఏలాటి కష్టములైనను సరే అన్నియు సమసిపోగలవు. అపరిపక్వహృదయులే ఈ సంఘము ఎవరి ఆజ్ఞప్రకారమో, ఎవరిపైనో ఆధారపడి నడచుచున్న దని తలంతురు. ఎట్లు తలంచినను సరే ఆజగదీశ్వరిని — శ్రీగురుదేవుల నంటిపట్టుకొనగల్గినచో వారు అభివృద్ధి నంద గలరు. వాని కృపసంపాదించుటకు ఏలాటి నియమములు లేవు. గీతలో కృష్ణభగవానుడు "అర్జునా, నాకు మూడు లోకములలోను కొంచెమైనను చేయవలసినది లేదు. పొందబడనిది కాని, పొందదగినది కాని లేదు. అయినను నేను కర్మములు చేయుచున్నాను." అర్జునా, నేను ఒకానొకప్పుడును అలసటలేనివాడ నగుచు కర్మములను జేయకుండ నున్నవాడ నైనచో మనుష్యు లంద

అును సర్వవిధముల నా మార్గమునే అవలంబింతురు.''

''నేను కర్మముల జేయకుండ నుండువాడనైతి నేని ఈ లోకు లందఱును చెడిపోవుదురు, సంకరము చేసినవాడ నగుదును. అందువలన జనుల నందఱిని పాడుచేసిన వాడ నగుదును.

'శ్రీకృష్ణుడు స్వయం భగవానుడు'. వానిచే పొందబడనిది కాని, పొందవలసినది కాని లేదు. కాని జీవుల నుద్ధరించుటకే కర్మములు చేయుచున్నాడు. ఇదియే వాని అపారదయను కృపను వెల్లడించుచున్నది.

పలువురు కలిసి ఒక పని చేయునపుడు పెక్కు భేదాభిప్రాయము లేర్పడుట సహజమే, కాని అ వన్నియు సమసిపోగలవు. ఎవరో ఒకని నాయకత్వమునకు లోబడనిచో ఏ కార్యము కాని సాంతముగ నెఱవేఱజాలదు. స్వామిజీ ఏర్పఱచిన సంఘనియమము లన్నియు 'మఠ నియమావళి' అను చిన్నపుస్తకరూపమున ప్రచురింపబడియున్నవి. వాని నెల్ల మీరనుసరింప వలెను. మా మాటలుకూడ పెడచెవినిబెట్టక విన వలెను. మీలో ఎవరును పసిపాపలు లేరు. ఇది చేయుడు, అది మానుడు అని చెప్ప నవసరము లేదు. సందర్భవశమున ఏదేని చెప్పవలసినచో, నేను ఉన్నాను కదా. అవసరమైన దంతయు నేను చూచుకొందును. అట్టి సందర్భములు సకృత్తుగ ఏర్పడును. శ్రీ గురుదేవులచే ఆశీర్వదింపబడినశిష్యులు ఇంకను కొందఱు బ్రతికియున్నమాట మా శ్రమ మఱువకుడు. నా విషయమో నేను వచ్చి మీతో ఎక్కువగ కలసిమెలసియుండుటకు వీలు లేదాయె, గదినుండి క్రిందికి దిగివచ్చు శక్తి నాకు లేదాయె, అందుచే మీ అందఱితో కలిసి కొనుట చాల అరుదు. మీరు మిక్కిలి పానకములో పుడకలాగ అన్ని విషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొనుట నాస్వభావము కాదు. నాకు అది హేయము. నాస్వభావమునకు విరుద్ధముగ పోజాలను. కాని శ్రీగురుమహారాజు, శ్రీమాతృదేవి (శారదాదేవి) వారలే సర్వవిషయముల చూచుకొనుచున్నారని నాకు దృఢవిశ్వాసము కలదు. అందుచే ఇతరుల నాజ్ఞాపించుట అనవసరమని నాతలంపు. మీకు నాపై విశ్వాసము కలదు. అందుచే శ్రేయోదాయకము లని తోచిన విషయముల నప్పుడప్పుడు మీకు చెప్పుచుందును.

'మనము పనిచేయవలసినదే. గత్యంతరము లేదు. పనితోపాటు సక్రమ మగు జపధ్యానములు చేసినచో కష్టపరంపరలలో మునిగి పోకుందుము. హరిద్వారముననో, హృషీకేశములోనో లేక ఎచ్చటనో ఇంటింటికి పోయి మధుకరమెత్తికొని భుజించుచు కాలము గడపుట, మన కర్తవ్యము కాదు. స్వామిజీ స్వయముగ అట్టిజీవనము గడపి, దాని ప్రయోజనమెంతవఱకో తెలిసికొనిరి. అట్టి జీవనము కొన్ని రోజులపాటు గడపవచ్చును, కాని జీవితమంతయు కాదు. దక్షిణేశ్వరములో ఒక పరి మమ్ము భిక్షాటనచేసి భుజింప శ్రీగురుదేవులు ఆజ్ఞాపించిరి. మా గౌరవాభిమానముల నశింపజేయుటకే అటుల కావించిరి. గౌరవాభిజాత్యాహంకారములను చంపుకొనుటకు కొద్దిదినములపాటు భిక్షాటన చేయ వచ్చును.

'స్వామిజీ అమెరికాకు వెళ్ళి, ఎంతటి అమోఘకార్యము కావించెనో మీరు కన్నులార కాంచలేదా ? జప, ధ్యానములు సక్రమముగ నియమముగ చేయనిచో ఎవ రైనను సరే ఏ మంచిపనికాని చేయజాలరు. జపధ్యాన

ముల నంటిపెట్టుకొని యుండవలసినదే.

'ఈసంఘములోని పెక్కుసభ్యుల అంగీకారముద్వారా నిర్ధారింపబడిన తీర్మానములు తప్పక మేలు చేయునవె కాని, కీడు ఎన్నటికిని కలుగజేయజాలవు. పెక్కురు కలిసి ఒక విషయమును కూర్చి తర్కించునపుడు, ప్రతిఒకరు తమ తమ అభిప్రాయముల నిరాటంకముగ వెల్లడించుచు తీవ్రాలోచనలద్వారా వాదులాడ వచ్చును. దానివలన ఎప్పుడైనను, ఎట్టి ప్రమాదమును సంభవింపదు. కాని ''ఇది నీకు మంచి కలుగజేయును'' ''ఇది నీకు చెడుగుకలుగ జేయును'', అను వ్యక్తిగతముగ స్వలాభము నకై వాదులాడునపుడే మాకు భయము కల్గును.

'బిడ్డలారా, ధ్యానము, ఆధ్యాత్మికానుష్ఠానములే ముఖ్యముగ వలయునవి. వీనిని ప్రతిదినము వేళ తప్పక అనుష్ఠింపవలసినదే. అపుడే ఇతరవిషయములెల్ల తమంతట అవె సరిదిద్దబడును. ధ్యానించు సమయమున, పనిని గుఱించియు, మఠమును గుఱించియు, సంఘపరిచాలనమునుగుఱించియు, ఇతరవిషయముల నెల్ల గూర్చియు పూర్తిగా మఱచిపోవలెను. నీవు ఒంటరిగ ఉన్నట్లును, నీ భగవానుడు నీతోడుగ నున్నట్లును భావింపవలెను. క్రమముగ ''నేను'' అనునది కూడ మఱతువు. మనస్సును అపవిత్ర పఱచునట్టి దానిని పని అని చెప్ప దగునా! అది కేవలము చెడ్డపనియే.

'సాక్షాన్నారాయణునే సేవించు చున్నానను భావన కల్గి ఒక వ్యక్తిని సేవింపగల్గినచో అపుడే యథార్థమగు సేవ యగును. కాని అట్టిభావన ప్రప్రథమమున అనుభవవేద్యము కాదు. అందుచే (ప్రథమదశ) ఆరంభదశలో గురూపదేశముల విశ్వసించి అట్టిభావన ఏర్పఱచుకోవలెను. గురువాక్యములే శ్రీభగవానుని, శ్రీమాతృదేవి, శ్రీస్వామిజీల సందేశమని భావింప వలెను. నా స్వీయ అనుభవమిది:—శ్రీగురుమహారాజు ధర్మమును పునరుద్ధరించెను, దానినే స్వామిజీ క్రోడీకరించెను. గురుమహారాజుసూత్రము – స్వామిజీ దాని వ్యాఖ్య. శ్రీగురుదేవుల జీవితమును పరిశీలించియే స్వామిజీ ఈసేవాభావమును స్వీకరించెను. శ్రీగురుదేవులు మధురబాబుతోకూడి తీర్థాటనముచేయు సమయమున దేవఘర్ (బీహారు)లో కఱవు వాతబడిన ప్రజలదుఃస్థితికి అత్యంతము జాలికొని, ప్రతి ఒక్కరికి తలకు నూనె, కట్టుకొనుటకు బట్టలు, కనీసము ఒక్కపూట అయిన కడుపునిండ అన్నము పెట్టింపుమని మధురబాబును ప్రతిమాలుకొనెను. లేనిచో తాను వారియొద్దనే యుండిపోయెదననియు, తీర్థాటనము తన కవసరము లేదనియు చెప్పెను. మఱియు ''నీవు కేవలము జగదీశ్వరికి కోశాధ్యక్షుడవు మాత్రమే. నీవు వీరి కెందులకు సాయము చేయవు?'' అనికూడ అనెను. కొన్ని దినములపిదప మధురబాబు జమీనులో కోస్తియా, రాణాఘట్ అనుప్రదేశములందుకఱవు సంభవింప, శిస్తులు త్రోసివేయుమనిమధురబాబుకు చెప్పెను కడకు మధురబాబు అట్లుచేయవలసివచ్చెను. ఆసందర్భమునకూడగురుదేవుడు ''నీవు జగదీశ్వరికోశాధ్యక్షుడవు మాత్రమే. ఇతరులకు ఇచ్చుటకే నీకు ఈయబడినది.'' అనెను. స్వామిజీ ఎంతటి కరుణాపూర్ణహృదయులు! ఇట్టి దృశ్యములే వారిహృదయమును ద్రవింపజేసి, ఆధ్యాత్మికఉన్నతికి సేవాకార్యము తోడ్పడ కల దని కర్మయోగసాధన ఏర్పరచినది.

(సశేషము)

శ్రీమద్భాగవతము - శ్రీకృష్ణసందేశము

[శ్రీమత్ప్రిభవానందవాణి]

తృతీయస్కంధము

ద్వితీయాధ్యాయము
సృష్టి చరిత్రము
మైత్రేయుడు :

విదురా, 'ఫలానప్పుడు ఇది పుట్టినది, అంతకు ముందు ఇది లేదు' అని చెప్పుటకు తగినట్టి 'ప్రారంభము' జగత్తునకు లేదు. చన్న వియు ఇక రానున్నవియు నగు లోకాల పరం పరలో ఇప్పు డున్న ఈ లోకమును ఒకటి. విశ్వశక్తి ఒకప్పుడు అవ్యక్తదశలో నుండును, ఒకప్పుడు వ్యక్త మగును. ఆ దశకు తర్వాత ఈ దశయు, ఈ దశకు తర్వాత మరల ఆ దశయు—మాటిమాటి కలుగుచుండును. విశ్వ శక్తి అవ్యక్తముగ నుండుటకే సంహార మనియు అది వ్యక్తమగుటకే సృష్టి యనియు పేర్లు.

సృజింపబడ్డ వస్తురాశిలో వైవిధ్యమున్నది. అవ్యక్తమగు విశ్వశక్తిలో మూడు గుణాలు ఉన్నవి. ఆగుణాల సమత్వము చెడినప్పుడు, విశ్వచైతన్యమును విశ్వాహంకారమును, మన స్సును, ఇంద్రియవిషయములును, ఇంద్రియము లును, పంచతన్మాత్రలును పంచమహాభూతము లును రూపొందును. వివిధరీతులలో వీనికలయిక మలి కలయికలు సాగుకొలది చరాచరములు ఆవిర్భవించును.

వీనిలో ఓషధులు గుల్మములు లతలు తరు వులు మున్నగు స్థావరము లున్నవి. స్థావరా లకు స్పర్శజ్ఞాన మున్నది. వీని చైతన్యము అనావిష్కృతదశలో నుండును.

ఘాతుకమృగములలో నన్నో గంధజ్ఞాన మత్యంతము పెంపొంది యుండును.

వానికి పై వారు మానవులు.

వారికిని పై వారు దేవతలు పితరులు గంధ ర్వులు కిన్నరులు. వీరు వేల్పులు దివ్యులు దేవ యోనులు సిద్ధులు.

ఓ విదురా, సకల పదార్థములను — అవి ఏవి కాని—సృజించినవాడు బ్రహ్మ.

సృష్టి జరిగిన విధ మిట్లు :—

జగము ప్రళయపయోధిలో మునిగి యుండెను. ఆపయోధిపైని శేషశాయియైన సర్వే శ్వరుడు యోగాసక్తుడై పవ్వళించియుండెను. ఆయన విశ్రమించియుండెను. ఆయన నయన ములు నిమీలితములై యుండెను. కాని ఆయన చైతన్య మేమో పూర్తిగ జాగరూక మైయే ఉండెను. ఆయన పరిపూర్ణముగ ఆత్మా నందానుభవనిమగ్నుడై యుండెను.

సృష్టికాలము సమీపించినది. సర్వేశ్వరు నికి తనలోనే ఒక సంచలనము గోచరించెను, ఆయన నాభినుండి నిండార విరిసిన యొక పద్మము వెలువడెను. దాని కాంతి ఆ సము ద్రము నెల్ల వెలుగొందించి కన్నులు మిఱు మిట్లు గొల్పుచుండెను.

విశ్వ మఖిలమును ఆ పద్మమున బీజరూపమున నుండెను. భగవంతుడే అందంతర్యామియై యుండెను.

అందుండి తత్క్షణమే బ్రహ్మ ఆవిర్భవించెను. ఆయన ఆపద్మముపైనే ఆసీనుడై, తాను కాక వేఱు ప్రాణి ఎవరైన ఉన్నారా అని పరికించుటకు శిరమును నలువైపుల త్రిప్పెను. అప్పటి నుండి ఆయనకు చతుర్ముఖుడను పేరు గల్గినది.

బ్రహ్మకు తా నెవరో తెలియ లేదు. పూర్వసృష్టుల స్మృతి యేమియు ఆయనకు లేకుండెను. కావున ఆయనకు స్తిమితము లేక పోయెను. ఆయన డెందమున జ్ఞానతృష్ణ పొటెక్కెను. చుట్టురా చూచినప్పుడు తనకోరిక తీరు అవకాశము ఆయనకు కన్పట్టలేదు. జ్ఞానము తనలోనే ఉన్న దని ఆయనకు స్పష్ట మాయెను. కాగా ఆయన అంతర్ముఖుడై జ్ఞానలక్ష్యమును జేరుటకు ధ్యానమార్గము ననుసరించెను. తుదకు పరమార్థము ఆయనకు తనహృదయములోనే గోచరించెను. దేవు డాయనకు తనహృదయములోనే ప్రత్యక్ష మయ్యెను. లోపల ఆసాక్షాత్కార మైన పిదప ఆయనకు వెలుపలగూడ సర్వమును విష్ణుమయముగ కనిపించెను. ఆయనకు నిర్వృతి గల్గెను.

అంతట భగవంతు డాయనతో ఇట్లనెను—

“ఓ బ్రహ్మ, నేను శాసించుచున్నాను. విశ్వమును సృజింపుము. పూర్వకల్పములలో సృజించిన తీరుననే సృజింపుము. సృజించుట నీకు క్రొత్త కాదు. సృజింపబడవలసినదెల్ల ఇప్పుడే నాయందు సన్నిహితమై ఉన్న దనుట నీ వెఱిగినదే కదా. ‘సృష్టి’ ‘సృష్టి’ అనగా ఉన్నదానిని వెలికి ప్రసరింపజేయుటే కదా”.

అప్పు డొక్క ప్రచండవాయువు ఉప్పతిల్లెను. దానిచే కడలి నీరు పొటెక్కెను. తపస్సుచే తాను గడించిన జ్ఞానశక్తులచే బ్రహ్మ ఆ వాయువును ఆ కడలి నంతటిని తనలోనికి ఆకర్షించుకొనెను. పద్మపీఠస్థితుడై ఆకాశమున తేలుచుండిన తాను మరల పద్మగర్భములో జొచ్చెను, దానిని మూడు భాగములుగ విభజించి స్వర్గమును భూమిని ఆకాశమును ఏర్పఱచెను.

బ్రహ్మ అంతట లోకమునకు ఋగ్యజుస్సామాథర్వణము లను వేదముల నాల్గింటి నొసంగెను.

తార్కికులు ‘స్ఫోటము’ అందురే, దాని మూర్తీభావమే బ్రహ్మ, ఆయన ప్రణవస్వరూపుడు. సురజ్యేష్ఠు డనియు (భగవదగ్రసుతు డనియు) ఆయనకు పేరు గల్గినది.

బ్రహ్మ తొలుత సృజించిన మానవులు యోగులు. పుట్టిన తత్క్షణమే వారు ఐహికాసక్తిరహితులై గాఢధ్యాన నిమగ్నులైరి. వారి వలన మానవజాతి వర్ధిల్లుట అసంభవ మని బ్రహ్మ గుర్తించెను. అనంతరకర్తవ్యమును గూర్చి ఆయన ఆలోచించుచుండ — ఆయన రూపమే స్త్రీ పురుష మూర్తులుగా రెండుగా విభక్త మాయెను.

ఆపురుషమూర్తియే మనువు, స్త్రీమూర్తి శతరూప. ఆజంటనుండి సకల మానవజాతియు పుట్టువొందెను.

తృతీయాధ్యాయము

కపిలుని జన్మము

విదురుడు :

నీవాణి బ్రహ్మానందముగ నున్నది. మనువునుగూర్చియు శతరూపనుగూర్చియు ఇంకను జెప్పుమా, నిను వేడుకొందును.

మైత్రేయుడు :

కాలక్రమమున మనువునకు శతరూపయందు ఇద్దఱు పుత్రులును ముగ్గురు కూతుండ్రును గల్గిరి. పుత్రులు ప్రియవ్రతుడును ఉత్తానపాదుడును. ముగ్గురు కూతుండ్రు ఆకూతియు, దేవహూతియు, ప్రసూతియు. మనుసంతతిలో కొందఱి చరిత్రములను నీకు తెల్పెదను. మొదట దేవహూతినిగూర్చి చెప్పెదను. ఏల యన సుప్రసిద్ధ సాంఖ్యతత్త్వజ్ఞుడును యోగియునగు కపిలుడు ఆమె గర్భమున జనించెను.

రూపలావణ్యవతియగు దేవహూతి యౌవనము ప్రాపించినది. ఈమెకు అర్హుడైన వరుడు లభింపవలెనే అని తలిదండ్రులు ఉత్సుకులగుచుండిరి. వారు వివిధదేశములలో వెదకి తుదకు రూపవైదుష్యసంపన్నుడగు నొక యువయోగీంద్రుని కలిసికొనిరి. అతని పేరు కర్దముడు. ఆతడు బ్రహ్మదేవుని హృదయమునుండి పుట్టినవాడు. చూచినంతనే దేవహూతి అతనిని వలచినది. ఆమె తల్లిదండ్రులగు శతరూపయు మనువును ఎంతయు సంతోషించిరి. కర్దముడును ఆమె చక్కదనమునకు ముగ్ధుడయ్యెను. అచిరకాలముననే మనువు తన పుత్రిక నతని కిచ్చి పెండ్లి చేసి తన రాజ్యమునకు మరలి వచ్చెను.

తపసుచే కర్దముడు అపారమైన ఆత్మనిగ్రహమును అలవఱచుకొనెను. తన ప్రేయసికిని అతడు ఆతపోఽభ్యాసమును కఱపెను. కొన్నాళ్లు కామోపభోగముల పొంత పోక వారిరువురును ధ్యానోపాసనలందు గడపిరి. ప్రాణకాంతుని సేవ తన కెంతో సుఖకరముగనున్నను, దేవహూతికి సంతానవాంఛ గల్గియుండెను. కర్దముడు ఆమె కోర్కెకి వల్లె అనెను. అంతరూపలావణ్యవతులగు పెక్కండ్రు పుత్రికలు ఆమెకు గల్గిరి. ఆమె వారితో సుఖముండెను. కాని పుత్రుడు కావలె నను కోర్కెయు ఆమెకు కల్గెను. కాలక్రమమున ఈ కోర్కెయును ఫలించెను. కపిలుడు జన్మించెను. పద్మపత్రములను బోలిన నేత్రములును పసిడివన్నె తలకట్టును గల్గి కపిలుని చక్కదనము విశ్వమోహనమై యుండెను. దివ్యశక్తులును దివ్యప్రతిభయు వేదాదిసకలశాస్త్రపరిజ్ఞానమును ఆయనకు జన్మసిద్ధములై యుండినవి.

పుత్రుడు జన్మింపగనే కర్దముడు కృతార్థుడై జీవితశేషమును భగవద్ధ్యానమున గడప గోరెను. కావున నతడు సర్వసంగపరిత్యాగము చేసి సన్న్యాసి అయ్యెను. సుదృఢ భక్తిమార్గమున అతడు బ్రహ్మసాక్షాత్కారమును నిర్గుణతత్త్వానుభూతి నొందెను. భౌతికజ్ఞానదశ నతిక్రమించి సుఖదుఃఖ - శీతోష్ణ - జయపరాజయాది ద్వంద్వముల పట్ల సమదృష్టి నధిగమించెను. ఆ సమత్వము సిద్ధింపగనే కామవీచికలు ఆయన మనశ్శాంతిని చెనకజాలక పోయినవి. తుద కాయన డెందము దేవునందు లయించెను. దేవునితో ఆయన కైక్యము గల్గెను. ఆత్మను సమస్తమందును, సమస్తమును ఆత్మయందును ఆయన సాక్షాత్కరించుకొనెను.

ఇట్లు కర్దముడు మహోన్నతమైన ఐక్యమును గాంచి, సంపూర్ణవిముక్తిని సాధించెను.

వార్తలు, విశేషాలు

శ్రీ వివేకానందస్వామి శతతమ జయంతిమహోత్సవముల కేర్పాట్లు

(1963 జాన్యువరి నుండి 1964 జాన్యువరి వఱకు)

స్వామిజి శతతమ జయంతి మహోత్సవాలకు అంకురార్పణం బేలూరుమఠంలో 1963 జాన్యువరిలో జరుగుతుంది. ఆ సందర్భంలో పల్లెల అభివృద్ధినిగూర్చిన్నీ ప్రజల శీలనిర్మాణసమర్థమగు విద్యావిధానమునుగూర్చిన్నీ శ్రీ స్వామిజి చెప్పిన సూక్తులను, కేంద్రప్రభుత్వ 'కమ్యూనిటీ డెవ్లప్మెంటు' మంత్రివర్గమువారు అచ్చువేయించి భారతదేశమున ఐదున్నరలక్షల పల్లెలవారికి ఉచితంగా పంచిపెడతారు.

కేంద్రప్రభుత్వ సమాచార వార్తాప్రసార శాఖా మంత్రివర్గంవారు స్వామిజినిగూర్చి ఒక డాక్యుమెంటరి ఫిల్ము తయారుచేస్తారు.

'విద్యావిధానముగూర్చిన స్వామిజి వాణిని వివిధభాషలలో ప్రచురించి భారతదేశమంతటా ఉచితంగా పంచిపెట్టడానికి విద్యాశాఖ మంత్రివర్గ కార్యదర్శి శ్రీ పి. ఎన్. కృపాళుగారు అంగీకరించారు. కేంద్రప్రజాక్షేమపరిషదధ్యక్షురాలైన శ్రీమతి దుర్గాబాయిదేశముఖ్ గారు భారతమహిళలం గూర్చిన స్వామిజి గ్రంథమును భారతదేశంలో ఉన్న పదిహేడు భాషలలోనికి పరివర్తింపజేసి ముద్రింపించుతామని మాట ఇచ్చారు.

విశ్వకళాపరిషత్తుల – ఇతర సంస్థల – సంఘముల సహకారంతో ఈ దేశంలో నేమి, విదేశాలలో నేమి స్వామిజి సందేశప్రచారానికై సమావేశాలు ఉపన్యాసాలు జరిపించటానికి ఏర్పాట్లు జరుగుతాయి.

శ్రీరామకృష్ణసంప్రదాయమువారగు బ్రహ్మచారులయు సన్న్యాసులయు ఒక సమావేశం బేలూరులో జరుగుతుంది. తక్కిన సమావేశాలు వారణాశిలోనో ప్రయాగలోనో కంఖాలులోనో జరుగుతాయి. ప్రపంచమున ఒద్దికను పొందికను స్థాపించడమే ఈ సమావేశాల లక్ష్యం.

విజ్ఞప్తి

పూర్ణకుంభమేళ – హరిద్వారము

మార్చి – ఏప్రిలు 1962

ఇది పన్నెండేండ్ల కొకసారి జరిగేది. స్నానానికి ముఖ్యదినాలు మార్చి తే 4 ది, ఏప్రిలు తే 4 ది, తే 13 ది. సాధువులు యాత్రికులు దాదాపు పది పన్నెండు లక్షలమంది సమావేశమౌతారు. వ్యాధినివారణాదిసేవా కార్యక్రమం మామూలుగా స్థానిక శ్రీరామకృష్ణమిషనువారి బాధ్యత. మందులకు చికిత్సలకు అన్నసంతర్పణలకు కనీసం ముప్పైఐదు వేల రూపాయలన్నా కావలసి ఉంటుంది. ఉదారమహాశయులు కంఖాలు రామకృష్ణమిషను సేవాశ్రమ కార్యదర్శిగారికి కాని, బేలూరు శ్రీరామకృష్ణమిషను ప్రెసిడెంటుగారికి గాని, కల్కత్తా అద్వైతాశ్రమ మేనేజరుగారికి కాని—ధనరూపంలోనో వస్తురూపంలోనో విరాళా లందజేసి తోడ్పడవలె అని ప్రార్థిస్తున్నాం. కృతజ్ఞతతో అందుకొని రసీదులు పంపుతాము.

గ్రంథపరిచయం

[సమీక్షకి గ్రంథాలు పంపేవారు రెండేసి ప్రతులు పంపవలె అని మనవి]

శబ్దార్థకల్పతరువు

(సంస్కృత సంస్కృతాంధ్ర నిఘంటువు)

రచయిత : 'పండితరాయ' 'బాలామర' 'సాహిత్యచక్రవర్తి' శ్రీ మామిడి వేంకటార్యులు; పరిష్కర్త: శుద్ధచైతన్యస్వామి; ప్రాప్తిస్థానం : శ్రీవాసవీగ్రంథప్రచురణసమితి, మచిలీపట్టణం; పుటలు : 1631; వెల : రూ. 20/-

భాషకు నిఘంటువు ఎంత ఆవశ్యకమో చెప్పడం అనావశ్యకం. ఏ ప్రాంతం వారికి ఆ ప్రాంతీయ భాషానిఘంటువు లుండడం తోపాటు ఒక్కొక్క ప్రాంతంవారికీ యావద్భారతదేశ భాషయైన సంస్కృతభాషానిఘంటు వుండడం జరూరు. సంస్కృతశబ్దకోశావశ్యకత ఆంధ్రదేశీయులకు ముఖ్యంగా మఱెంత ఎక్కువ.

ప్రాచీనసంస్కృతనిఘంటువు లన్నీ పద్యరూపాలుగా ఉండడం వల్ల అవి ఈ కాలపు విద్యార్థులకే కాదు, ఉపాధ్యాయులకు సైతం సుబోధములు కావు. కాబట్టి పద్యరూపాలుగా ఉండిన నిఘంటువు లన్నీ ఇప్పు డిప్పుడు అకారాదిక్రమంలో వచనరూపాలుగా ఏర్పఱుప బడు తున్నాయి. ఇక ఈ కాలంలోనే వ్రాయబడే నిఘంటువుకు రూపం 'వచనం' కాక, క్రమం అకారాది కాక — ఉంటుందా? ఐతే ఈ కల్పతరువులో ఒక్క విశేషం. ఆద్యక్షరక్రమమే కాక అంత్యాక్షరక్రమమున్నూ, పదాల అక్షరసంఖ్యాక్రమమున్నూ కూడా పాటింపబడి ఉన్నవి.

ప్రస్తుతకాలపు అక్కఱలను ఆంధ్రదేశ ప్రజల అక్కఱలను పూర్తిగా తీర్చేటటువంటి ఈ 'శబ్దార్థకల్పతరువు'ను శ్రీ మామిడి వేంకటార్యులు (1764-1834) జిజ్ఞాసులోకానికి ప్రసాదించారు. నిఘంటుగ్రంథకరణానికీ శాస్త్రగ్రంథకరణానికీ ఉండవలసిన కూలంకష పాండిత్యం ఈ కల్పతరువులో ప్రతిపుటలోను వ్యక్తమై ఉంది. వ్యర్థమైన దేదీ దూఱి రాలేదు. ఆవశ్యకమైంది ఏదీ జాఱిపోలేదు. కాబట్టి దీన్ని సంక్షేపసామగ్ర్యాల అద్భుత మేళనం గల నిఘంటు వని చెప్పవచ్చు. ఇందులో ప్రతి మాటకూ క్రింద, దాని అర్థం మాత్రమే కాకుండా పర్యాయపదాలుగూడా లభించడం విశేషం. నేను చూచినంతవఱకు ఈ నిఘంటువులో వెదకిన పదం కనబడకపోలేదు, ఇయ్యబడిన అర్థం పదానికి సరిపడక పోలేదు, చాలక పోలేదు. పైగా, ఇచ్చిన వివరాలు కేవలం ప్రాచీననిఘంటు పద్ధతిలో గాక, నవీన 'విజ్ఞాన సర్వస్వాల' ఫక్కికలో పొందుపడి ఎంత ముచ్చటగా ఉందో మచ్చుకు చూడండి — (పుట 1403)

श्रीरामकृष्ण: శ్రీరామకృష్ణః అ० पु० ज्ञानं शं प्रेम (भक्ती) रामानुजस्य च योग: पातञ्जलो यत्र सङ्घीभूयस्थिता त्रय: तस्मिन् శంకరభగవత్పాదుల జ్ఞానము రామానుజుల ప్రేమ (భక్తి) పతంజలి యోగము – ఇవి మూడును గుమిగూడి యున్న మహనీయ మూర్తి.

सर्वमतसामरस्यवादके సర్వమతసామరస్యవాది ; सर्ववर्णाश्रमाराध्ये दैव సమస్త వర్ణాశ్రమస్థులను పూజింపఁదగిన దైవము ; कान्तासु कनकेषु च अनासक्ते मानवाकृतौ भर्गे కామినీకాంచనముల జయించిన, మానవాకృతితో వెలసిన-యీశ్వరుఁడు; ...ति महात्मभिः प्रणुते అవతారవరిష్ఠుఁడని మహాత్ములచే స్తుతింపఁబడినట్టి ... రామకృష్ణ దేవుఁడు.

(పుట 1411)

शारदा आ० स्त्री० सरस्वत्याम् సరస్వతీదేవి ; परमहंसाराधितायां श्रीरामकृष्णदेवस्य (पत्न्याम्) शक्त्याम् పరమహంసలచేత ఆరాధింపబడిన శ్రీరామకృష్ణదేవుని యిల్లాలు, శారదాదేవి, दुर्गायाम् దుర్గ.

(పుట 1412)

श्रीविवेकानन्दः శ్రీవివేకానన్దః అం పుం रामकृष्ण प्रतिकृती रामकृष्णतपःफलम् । जगद्दुःखविनिर्भिन्नहृदयो यो दयार्णवः ॥ रामकृष्णकृपाप्राप्तमहाशक्त्या सुसंयुतः । अद्यापि यन्महाशक्तिः करोत्येव जगद्धितम् ॥ अति वर्णाश्रमी वाग्मी द्वितीयो बुद्ध एव यः तस्मिन् । శ్రీరామకృష్ణపరమహంస తపఃఫలము, శ్రీరామకృష్ణుని ప్రతిబింబము, అన్ని వర్ణములకును అన్ని ఆశ్రమములకును అతీతుఁడైన మహాత్ముఁడు, మహావక్త, జగద్దుఃఖముచే సంక్షుబ్ధమైన హృదయముగల దయామయుఁడు, అపర బుద్ధుఁడు, శ్రీరామకృష్ణకృపాప్రాప్తదివ్యశక్తి సంపన్నుఁడు (వీని మహాశక్తి నేఁటికిని లోకమునకు పలువిధముల మేలు చేయుచునేయున్నది) శ్రీ వివేకానందస్వామి.

శ్రీమన్మామిడి వేంకటార్యుల శేముషీ ప్రభవమైన యీ కల్పతరుశోభకు వసంతాగమంగా శ్రీమచ్ఛుద్ధచైతన్యస్వాములు అనుగ్రహించిన ఉపోద్ఘాతాది పరిష్కారం విద్వన్మనోహరంగా వెలుగొందుతుంది. ఈ గ్రంథ ప్రదానం మూలంగా మచిలీపట్టణపు శ్రీవాసవీ గ్రంథప్రచురణసమితివారు దేశానికీ ప్రజకూ భాషకూ కావించిన మహోపకారం ఇంత అంత అనలేము.

—ప్రభాకర్

తాజా విషాదవార్త

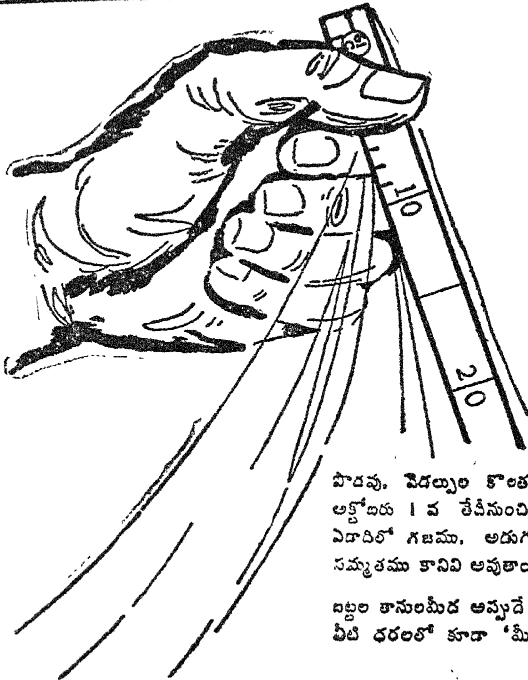
శ్రీరామకృష్ణ 'మఠ' 'మిషను'-ల కేంద్రసర్వాధ్యక్షులు శ్రీశ్రీ శంకరానందస్వాములవారు జాన్యువరి తే 13 ది ప్రొద్దున బేలూరులో మహాసమాధి చెందినారు. వయస్సు 82 సంవత్సరాలు. వీరు 'మఠ' 'మిషను'ల సర్వాధ్యక్షులుగనున్నవారి వరుసలో 7-వ వారు. ప్రథమాధ్యక్షులైన శ్రీబ్రహ్మానందస్వాములవారి శిష్యులు వీరు. 1906 లో సన్న్యసించారు. 1947 లో ఉపాధ్యక్షులలో ఒకరుగా నియమితు లయ్యారు. 1951 జూనునెలలో సర్వాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకోబడ్డారు. విద్యార్థిదశలోనే శ్రీవివేకానందస్వాముల ఉపన్యాసాలు విని వీరు సన్న్యాసిజీవితమువంకకు ఆకృష్టు లయ్యారు. 1903 లో వీరు శ్రీసదానందస్వాములతో జపానుకు వెళ్లి అక్కడ ఆఱునెల లుండి మరలి వచ్చేటప్పుడు చైనాదేశంలోకూడా పర్యటించారు. వీరు పుట్టిన తేది 9-3-1880.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పంచాయతీ రాజ్యం....

భారతదేశంలో పరిపాలనా రంగములో ప్రజాస్వామిక వికేంద్రీకరణ సూత్రాన్ని ప్రయోగాత్మకంగా ప్రవేశపెట్టిన మొట్టమొదటి రాష్ట్రాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒకటి. సామాజికాభివృద్ధి కార్యక్రమం ఇప్పుడు ౨౨౦.౬౮ లక్షల జనాభాగల ౬౮,౫౩౨ చదరపుమైళ్ల ప్రాంతానికి విస్తరించింది. ఇందులో ౩౫౨ బ్లాకులున్నాయి. పంచాయతీ సమితులు ఇప్పుడు ౨౯౩ బ్లాకులలో పనిచేస్తున్నాయి. రాష్ట్రంలోని ౨౦ జిల్లాల్లోనూ జిల్లాపరిషత్తులు ఏర్పాటయినాయి. ఈ విధంగా ౧౯౫౯-వ సంవత్సరపు ఆంధ్రప్రదేశ్ జిల్లా పరిషత్తు, పంచాయతీ సమితుల చట్టాన్ననుసరించి యీ బ్లాకుల పరిపాలన, గ్రామస్థాయిలో పంచాయతీ, బ్లాకు స్థాయిలో సమితి, జిల్లా స్థాయిలో పరిషత్తులను ఏర్పాటుచేయడంతో, యీ మూడు స్థాయిలలోను, బ్లాకుల పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ కార్యక్రమం పూర్తయింది. దీని ఫలితంగా రాష్ట్రంలో సమాజాభివృద్ధి పథకాలకు ఒక క్రొత్త వరవడి యేర్పడి, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని గ్రామీణ ప్రాంతాలలో జరుగుతున్న శాంతియుత విప్లవంలో ఒక ముఖ్య పాత్రను వహిస్తున్నది.

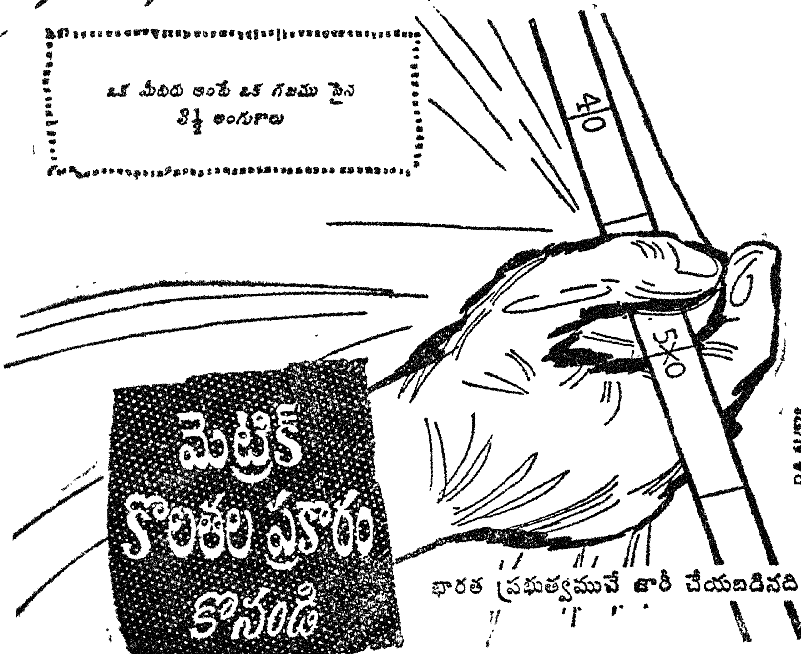
సమాచార పౌరసంబంధములశాఖ, హైద్రాబాదు.

మీటర్ల లోనికి మార్పు

పొడవు, వెడల్పుల కొలతకి మీటరు ఒక ప్రమాణముగా అక్టోబరు 1 వ తేదీనుంచి అమలులోనికి వచ్చింది. ఒక ఏడాదిలో గజము, అడుగు, అంగుళం ప్రమాణాలు చట్ట సమ్మతము కానివి అవుతాయి.

బట్టల తానులమీద అప్పుడే మీటర్ల గుర్తులు వేయబడినాయి. వీటి ధరలలో కూడా 'మీటరు ఇంత' అని వేయబడింది.

శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము

అనువాదకులు :

శ్రీ [illegible]

ఇందు శ్రీరామకృష్ణుని జీవిత సంగ్రహమును 1121 మహోపదేశములును గలవు.

జీవుడు : సంసారము ; మాయ. గ్రంథములు : గ్రంథులు, బోధగురువులు : బోధ గురువులు, తార్కికులు : వారి ధోరణులు, ఆత్మోన్నతి ; సాధకులు . వారి యాదర్శములు, పారమార్థిక జీవనమునకు సహాయములు, సర్వమత సామరస్యము, దేవుడు, జ్ఞానము : భక్తి : కర్మము, బ్రహ్మతత్త్వము మున్నగు అంశము లిందు తేటతెల్లముగ పసిబిడ్డల కయిన అవగాహన కాగల ఉపమానములతో వివరింపబడియున్నవి.

నీతికథలును సూక్తులును మకరందపేశలములు, నిర్వృతికరములు.

... ఈ గ్రంథం చదువుతూంటే ఒక్క ఐహికానికీ, ఒక్క ఆముష్మికానికీ కాక, రెంటికీ సంబంధించిన సూక్ష్మాలూ, రహస్యాలూ, [illegible] చక్కగా అరటి పండు వొలిచి చేతిలో పెట్టినట్లు ఉంటవి... —ఆంధ్రపత్రిక

540 పుటలు ప్రజ్జ్వలమగు పంచమ ముద్రణము ! వెల : రూ. 3-50

హిందూమతము

రచయిత : శ్రీ వివేకానందస్వామి

అనువాదకులు : శ్రీ కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

హిందూమత నామమును పరస్పరభిన్న భావభూయిష్ఠములగు అనేక మతసంప్రదాయములు వహించి యుండుటచే, తత్ స్వరూప నిర్వచనమునకు ఇందు శ్రీ వివేకానంద స్వాములవారు పూనుకొని ఆ మతము వేదసంహితాకాలమునుండి ఎట్లు క్రమ పరిణామ మందెనో, అందు సర్వసమ్మతమూలభావము లెవ్వియో, అది చేయు బోధ యెట్టిదో, ఇన్ని భిన్న మతాంతరము లెట్లు కలిగెనో, ఈ కలగూరగంపకు హిందూమత నామ మెట్లు ఏర్పడెనో విశదీకరించియున్నారు. జిజ్ఞాసువుల కత్యంతోపయుక్తమగు గ్రంథము.

... తెలుగువాఙ్మయములో వేదాంతచర్చలపై ... ప్రకటింపబడిన గ్రంథములలో ఇది ఉత్తమోత్తమ మైనదని శిరసాగ్గి చెప్పవలసియున్నది. ... —భారతజ్యోతి 12-4-1956.

... గ్రంథము ప్రావాహిక శైలిలో అనువదింపబడినది. —హిందూపత్రిక 5-8-'56.

168 పుటలు రూ. 1-25

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

సంపాదకులు : శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము,
శ్రీ కే. ఎస్. ఎస్. రాజన్ గారిచే ది జ్యూపిటర్ ప్రెస్సు ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ (మద్రాసు - 18) న ముద్రింపబడి
శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.